

Domoljub

V Ljubljani, 2. septembra 1936

Ceto 49 • Stev. 36

Tudi potrebne komasacije

Veliko nejevoljo so pred tremi leti povzročili nasilni odloki bivših JNS oblastnikov, s katerimi so bile našim občinam postavljene nove meje. Ni bila nejevolja tako velika zaradi stvari same, ampak predvsem zaradi načina, kako se je ta razmejitev in komasacija napravila. Za razmejitev in spojitve občin namreč niso bili merodajni stvarni, utemeljeni razlogi, ampak zgolj politični vidiki, tako da je bilo navadno od jakosti režimskega navdušenja v tej ali oni vasi odvisno, ali bo dodeljena tja, kamor spada, ali pa jo bodo kaznovali na ta način, da jo bodo dodelili ravno in nalašč tja, kamor so se vsi branili. Zato pa je bilo nujno potrebno, da se vsaj najbolj kričeče krivice čim prej popravi. To se je po veliki večini že zgodilo in vsakdo mora priznati, da so ponovne popravbe občinskih meja v popolnem soglasju z voljo ljudstva.

Ob tej priliki hočemo omeniti še druge vrste popravbe mej, ki jo bo čim prej tudi treba urediti, to so meje naših okrajnih glavarstev, ki so ponekod naravnost nesmiselne. Vemo, da so današnje meje okrajnih glavarstev nastale v dobi, ko so bile prometne in upravne razmere v deželi vse drugačne kot pa so danes. Takrat so se deželne meje morale kriti z mejami okr. glavarstev. Takrat še ni bilo železnice in ceste so bile redke. In ravno železnice in ceste so marsikje bivša gospodarska in politična središča potisnile v stran, na njihovo mesto pa so stopili popolnoma drugi kraji, ki so se takorekoč čez noč razvili in pritegnili široko okolico nase.

Naj za zgled navedemo samo par takih prav kričečih slučajev. Poglejmo n. pr. okrajni glavarstvi Krško in Brežice. Oba ta sedeža glavarstev ležita ob Savi, ne daleč vsaksebi. Sava pa je bila v Avstriji tudi meja med deželama Kranjsko in Stajersko. Te meje in teh dežela že skoro 20 let ni več, meje glavarstev pa se ne upajo premakniti od Save. Tako morajo še danes ljudje iz Vidma, ki imajo v Krško le par minut hoda, hoditi k glavarju v Brežice, kamor imajo nasprotno prav blizu ljudje z druge strani Save in Krke, pa morajo mimo Brežice na svoje glavarstvo v Krško. Koliko časa in denarja se s takimi nepotrebnimi potmi zapravi! Ali pa drugi slučaj: Če hoče človek s Krke pri Stični na količkaj človeški način priti do okrajnega glavarja v Litijo, mora iti 10 km daleč peš do postaje v Stični, sesti v vlak in se peljati 35 km daleč do Ljubljane in iz Ljubljane še 32 km daleč do Litije, tako da v enem dnevu svojega »romanja« niti opraviti ne more. Pa ima glavarja v Ljubljani, pa ga ima v Novem mestu, kamor

je kljub oddaljenosti vendar še 32 km bližje kakor v Litijo.

In takih slučajev je še zelo veliko. Zato bi bilo prav, da bi merodajni gospodje malo preštudirali tudi vprašanje preureditve meja naših okrajnih glavarstev, s čimer bi zelo ustregli prizadetemu prebivalstvu. Priznamo sicer, da se to ne da narediti čez noč, vemo pa, da se dajo z dobro voljo kaj lahko odstraniti vse težkoče, ki se jih menda nekateri boje.

Tretja stvar pa, ki jo bo treba tudi enkrat resno vzeti v roko, so pa meje naših župnij, ki tudi marsikje več ne odgovarjajo potrebam današnjega časa. Saj so te meje do malega 150 let ostale nespremenjene. Cestne in železniške zveze, nastanek industrije in še marsikaj drugega so navezanost enega kraja

do drugega zelo izpremenile in tako se danes dogaja, da ravno zaradi tega dušno pastirstvo marsikje hudo trpi. Polno je župnij, ki imajo takozvane mrtve vasi, to je naselja, ki nimajo nobenega stika z župnijo in z verskim življenjem v njej. Morda jim je nova cesta ali železnica približala drugo središče, kamor hodijo potem kot gostje v cerkev ali še raje v gostilno, farna skupnost in versko življenje teh ljudi pa vsled tega močno trpi. Menda delajo upravne oblasti preureditvi župnijskih meja velike težave. Ni čudno, ko pa so vezane s 150 let starimi zakoni in naredbami, ki so zahtevale, da morajo sam presviti cesar na Dunaju zakoličiti meje vsaki hribovski podružnici.

Mislimo, da je prav, če bi potem, ko bodo končno veljavno urejene meje naših občin, začeli reševati tudi ti dve važni vprašanji. S tem bo mnogo pomagano ljudstvu, pa tudi duhovski in svetni gosposki.

Prosvetni praznik na Jesenicah

Naši politični nasprotniki, ki so do nedavnega kot valpti strahovali našo deželo, so šli v svojem slepem sovraštvu do vsega, kar je pristno slovensko, tako daleč, da so izdali ukaz, s katerim so hoteli zatreti tudi mogočno katoliško prosvetno organizacijo na Slovenskem. S tem nasilnim, v zgodovini našega naroda edinstvenim dejanjem, so hoteli izpodrezati korenine vsemu slovenskemu katoliškemu gibanju. Mladini so zaprli knjižnice, društvene sobe in odre ter so hoteli, da bi sama sebi prepuščena podivjala in jim tako kot zrel sad padla v naročje. Toda, ni jim uspelo. Ljudstvo si pravice do izobrazbe ni dalo vzeti. Kljub nasiljem so naše prosvetne družine po deželi ostale enotne in ko so minila leta trpljenja, se je delo po prosvetnih domovih razmahnilo tako kakor še nikdar in število članov se je podvojilo. Ves narod je še bolj vzljubil svojo v trpljenju preizkušeno organizacijo.

Eno najstarejših, največjih in najdelavnejših prosvetnih društev v naši deželi je Krekovo prosvetno društvo na Jesenicah, ki je to nedeljo zelo slovesno praznovalo tri pomembne jubileje: 40 letnico društva, 25 letnico svojega fantovskega odseka in 30 letnico godbenega odseka. Jeseniška kat. prosveta je skozi dolga leta delovala v najtežjih razmerah, v vednem boju z načelnimi nasprotniki vsega kar je slovensko in katoliško in lahko trdimo, da bi danes bilo na Jesenicah vse kaj drugega, kot je, če bi ne bilo tu naše prosvetne organizacije. Pa tudi za prosvetne ednice po deželi je jeseniška prosveta po-

membna. Marsikatera zdrava misel, ki jo postala last vse dežele, je imela svoj začetek v jeseniškem prosvetnem društvu.

Jeseniški prosvetarji, večinoma tovarniški delavci, so za nedeljske svečanosti mogočni Krekov prosvetni dom, njega okolico in glavne ceste razkošno okrasili. Velikanske množice so se jubilejnih proslav udeležile. Mogočne čete fantov, deklet in zlasti narodnih noš so se zbrale z vse Gorenjske na Jesenicah, ki so celo nedeljo izgledale kakor velikanske mravljisce.

Ze v soboto zvečer je prispel na Jesenice nadškof dr. Jeglič, ki so ga pred Krekovim domom slovesno sprejeli. Kmalu na to se je pripeljal tudi minister dr. Krek. Oba visoka gosta sta se na čelu večtisočglove množice udeležila slavnostne predstave »Slehnika«, ki so jo domači igralci igrali na prostem za domom.

Nedeljske svečanosti so se začele s kilometro dolgim slavnostnim sprevodom, ki je defilirал pred odličnimi gosti, zbranimi na tribuni pred kolodvorom. Posebno navdušenih pozdravov je bil deležen minister dr. Anton Korošec, ki je na čelu odličnih gostov gledal sprevod in se obenem z ministrom dr. Krekom udeležil tudi vseh dopoldanskih prireditev. V sprevodu je korakalo več tisoč udeležencev in je bilo tako slikovito, da kaj takega še ni pokazala nobena organizacija. Posebno pozornost so vzbujale mogočne čete mladih fantov in deklet in pa nepregledna vrsta narodnih noš na vozovih, konjih in peš. Sprevod je gledalo ogromno občinstva, ki je delalo sprevedu gost špalir na obeh straneh ceste.

Slovenski tabor v Novem mestu

V nedeljo, 13. sept. bo v Novem mestu, kakor že znano, velik slovenski ljudski tabor. Že danes vlada za ta tabor veliko navdušenje. Iz mnogih krajev so že prišli priglasi. Posebno razveseljivo je, da se za ta tabor posebno zanimajo naši fantje, ki bodo večinoma prišli na tabor s kolesi in na konjih ter v narodnih nošah. Prišli so dopisi, kjer izprašujejo o tem in onem. V zadnjem »Domoljubu« je bilo o vsem tem že precej povedanega, pa bo še. Prav je, da se že preje o vsem tem pozanimamo, ker ta poročila so silno važna, posebno kar se tiče navodil glede vlakov, radi reda na zborovanju in ostalo. Za danes naj zadostuje tole: Zbiramo se, kakor je bilo že povedano: levi breg Krke pri Košaku, desni na Grmu od Klemenčiča navzgor.

Oni, ki pridejo iz smeri Ljubljane, naj se poslužijo onega vlaka, ki odhaja iz Ljubljane 5.25 in pasira Grosuplje 6.6, Višnjo goro 6.31, Trebnje 7.19, Mirno peč 7.37 in pride v Novo mesto 7.52.

Oni, ki pridejo iz Trebnjega, se lahko poslužijo tudi vlaka, ki odhaja od tam ob 7, gre mimo Mirne peči ob 7.19 in pride v Novo mesto ob 7.35.

Iz Metlike pa odhaja vlak, ki pride tu v pošte, ob 4.55, pelje mimo Črnomlja ob 5.20 in pripelje v Novo mesto ob 6.18.

Vsi si bomo prej nabavili taborske znake, da se med nas ne prikradejo nepoklicani; ti znaki stanejo 1 Din; denar bo šel za stroške prireditve.

Zborovanje se bo pričelo točno ob 9 dopoldne. Za prostor se nikar ne prerivajte, ker bo za vsak kraj določen prostor, preslišali pa ne boste ničesar, ker bodo razmeščeni posebni ojačevalci.

Slovenska ministra dr. Korošec in dr. Krek pozdravljata na Jesenicah nadškofa dr. Jegliča

Mašo naj po možnosti vsak že prej opravi. Oni, ki pridete z vlaki, jo boste opravili lahko v Novem mestu pri oo. frančiškanih in v kapitulju. (Ob 7, 8 in ob 8!)

Vse godbe, ki bi hotele, razen teh, ki so se že javile, sodelovati, naj se pravočasno javijo pripravljalnemu odboru.

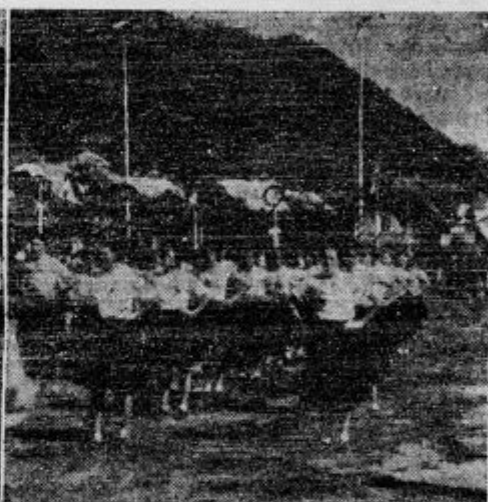
Vrnete se lahko z vlaki, ki gredo proti Ljubljani ob 12.37, proti Metliki ob 13.20.

Vsak naj se zaveda, da je vtis zborovanja odvisen tudi od discipline. Zato naj odpade vsako nepotrebno prerivanje, govorjenje in medklaci ob nepravem času. Držite se strogo navodil, ki vam jih bodo dajali reditelji. Ubogajte jih brezpogojno. Kolesarjem in konjenikom bo dodeljen poseben prostor. Prav tako tudi za narodne noše. Cenjeno občinstvo novomeško pa prosimo: trgovce, da zapro trgovine vsaj ob 10, ostale pa, da razobesijo zastave visokim gostom v pozdrav! Pridejo ministri dr. Kulovec, dr. Cvetkovič, dr. Kožulj in dr. Krek in najbrže tudi dr. Korošec.

Oglas in reg. pod št. 23742 od 19. XI. 1934

V vsako hišo »Domoljuba«!

Gimnastične vaje gorenjskih fantov in deklet na taboru na Jesenicah

Svobodo za svojo cerkev zahtevajo v posebnem pozivu na vernike duhovniki protestantske cerkve v Nemčiji.

Nad 130 milijard cigaret so pokadili preteklo leto v Zedinjenih državah ameriških.

Romunski diplomati se ne bodo smeli poročiti z inozemkami, določa kraljevski ukaz.

V Nemčiji ne more študirati, kdor ima v prvih treh polletjih iz športa slab red.

50 milijono jaje je kupila letos v tujini Češkoslovaška.

Hotel grade na Elbrusu, 4210 m visoki gori na ruskem Kavkazu.

Razpustit hočejo v Grčiji levičarske stranke in njih »kulturne« organizacije.

Pogled na tisočglavo množico taborjanov, zbranih pri proslavi 40 letnice Krekovega društva na Jesenicah

KAJ JE NOVEGA

ZAHVALE

Upravištvu »Domoljuba«, Ljubljana.

Podpisani je že drugi pogorela hiša z gospodarskim poslopjem. Užgala jo je strela. Že v nekaj dneh po nesreči sem prejela obkram od uprave »Domoljuba« izplačanih 1000.— dinarjev. Upravi »Domoljuba« izrekam iskreno zahvalo, »Domoljuba« pa vsem prav tople priporočam.

Žiri, 17. avgusta 1936.

Marijana Lamovec.

OSEBNE VESTI

d Jeseniške tovarne si je ogledal 29. avgusta notranji minister dr. Anton Korosec.

d Zlato poroko so obhajali: v Rušah Dragotin in Ana Lingelj, v Zdoлах pa Franc in Marija Noval.

d 60-letnico rojstva obhaja te dni pri Sv. Andražu v Halozah g. Ognjeslav Skrnjec, tamniški župnik in dekan završke dekanije.

d 70 let, je dopolnil znani slovenski glasbenik in pevec g. Matej Hubad.

d Nad 40 let je nepretrgoma deloval v občinskem odboru v Mengšu g. Janez Bokalič. Občinski odbor ga je izvolil v zadnji seji soglasno za častnega občana. Bog ga živi!

DOMAČE NOVICE

d Razstava cerkvenih parametrov. Bratovščina sv. Reinjega Telesa bo imela letošnjo razstavo cerkvenih parametrov, namenjenih za ubožne cerkve, v času od sobote 5. septembra do srede 9. septembra v škofijski palači v Ljubljani, v II. nadstropju. Vse dni bo razstava odprta od 8. do 12. dopoldne in od 2. do 6. popoldne. Vljudo vabimo, da si vsakdo ogleda razstavo, ki prča o napredku cerkvene umetnosti in o veliki vnemi vernikov za lepoto božje službe.

d Tudi letos so se zbrali trpni iz svetovne vojne na Brezjah, da se zahvalijo za rešitev iz težkih dni, da obudijo prijateljske spomine in da se spoznajo bojevniki, ki so že odšli po večno plačilo. Po cerkveni slovesnosti so se bojevniki zbrali v samostanski dvorani, kjer so obravnavali razna vprašanja, zlasti vprašanje postavitve spomenika pokojnemu vojaškemu duhovniku Ivanu Bonaču.

d Varčnost pridigamo ob vsaki priliki, pri tem pa počkamo v nemi velike množine neporabljenega lesa in odpadkov pri lesni industriji in obrti, da brez haska propadajo. Kako lahko te odpadke zavržene odpadke izpremenimo v denar, bomo videli v posebnem oddelku razstave »Za naš les« na velesejmu od 1. do 13. septembra.

d Mrtva ženo je operiral. Neka ženska v blagoslovljenem stanju je obolela na vnetju močnega mreza. Pripeljali so jo v bolnišnico v Serajevu, a je kmalu umrla. Zdravnik Bokalič je že mrtvo operiral in tuč sveta je zagledalo živo dea.

Zmaga lesa nad betonom in železom. V napačni veri živimo, da so beton, železo, železobetonski ter opeka primernejši za stanovanjska poslopja nego les, saj nam bo izredno bo-

gati oddelke državne razstave »Za naš les« na velesejmu od 1. do 13. septembra neovrgljivo dokazal, da so betonske ali železobetonske stavbe za nas bolj ekonomične. Les je univerzalno gradivo, trajno in zdravo gradivo, predvsem pa najcenejše gradivo!

d Kako naj pravilno kurimo, se poutimo na državni razstavi »Za naš les« na velesejmu od 1. do 13. septembra. Spoznali bomo najraznovrstnejša drva in videli, kakšna drva so dobra ali slaba; da ne bomo osleparjeni pri kupovanju drv, bomo na razstavi videli tudi pravilno in nepravilno zložena, prav tako pa tudi pravilno in nepravilno žagana in cepljena drva, razen tega pa svedra tudi kako in s kakšnimi drvmi moramo kuriti različne peči.

d Angleški kolonialni minister lord Amery je v zvezi temu, da mu je že 63 let, v spremstvu znanega nabega plezalca Jožeta Čopa preplezal te dni najtežja mesta v Triglavski steni. Naše gore torej niso nevarne, če je plezalec miren in previden.

d 30-letnico obstoja koč na Kamniškem sedlu so proslavili naši plavinci preteklo nedeljo.

Slovenski dom

JE NAS CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA SVOJIM ČITATELJEM TOPLO PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE NEMNOGO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROCITI »SLOVENCA« JE »SLOVENSKI DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PIŠITE NA DOPISENICI UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, KAJ VAN POSLJE NEKAJ ŠTEVILK LISTA NA OGLED.

d Proračune ljudskih šol bodo prihodnje leto prenesli v banovinske proračune, je izjavil poštini minister Kaludjerčič.

d V šibeniški luki je bilo prejšnji mesec na skladišču Šipada natovorjeno na ladje skupno 8000 kubičnih metrov lesa. Les je bil namenjen za Italijo, severno Afriko in Ameriko.

d Zadruga gospodarska banka v Ljubljani je kupila Blejsko jezero, Grad in drugo imovino Ivana in Marije Kenda na dražbi za 23 milijonov 400.000 Din. Pred dražbo so razni liberalni slovenski listi zahtevali, da mora Kendo imetje za vsako ceno ostati v slovenskih rokah. Zdaj, ko se je ta želja uresničila, pa jim zopet ni prav in zabavljajo. Saj vemo, kaj jih peče!

d 5 podjetij z več kot enim milijonom letnega dohodka je v Mariboru.

d Okrog 100.000 vagonov celpej bomo letos pridelali v Jugoslaviji. Tako pravijo strokovnjaki.

d Iz Rusije se je vrnil po 22 letih 40-letni Danilo Cvetič iz Mostara.

d 18.950 bolnikov je že letos sprejela ljubljanska bolnišnica.

d Eliž Potočnikova čitalnica v št. Vidu nad Ljubljano je bila odlikovana z redom sv. Save IV. stopnje. Z redom sv. Save V. stopnje pa je bil istočasno počaščen Ivan Simon, naj-

starejši član in dolgoletni predsednik te čitalnice.

d Breza kot strelovod. V Ljudskem vrtu v Mariboru stoji med drugim drevjem zanimiva breza. Na čuden način namreč privlači strela ter je samo letos že trikrat treščilo v to drevo. Tudi v prejšnjih letih je strela že parkrat oplazila brezo ter je zaradi neprestanih udarov drevo že precej okleščeno in olupljeno. Zanimivo je, da se nahaja v neposredni bližini veliko višjih dreves, pa tudi precej strelovodov, vendar si blisk vedno izbira to brezo.

d Neznaven slučaj brezarnosti. Na cesti med Bučevci in Staronovo vasjo na Štajerskem, se je pripetila huda nesreča. Po cesti je šla mlada, kakih 20 let stara slaboumna beračica, ki se je tiste dni klatila v ljutomerski okolici. Nasproti pa je privozil osebni avto neznanega lastnika iz Slatine Radenci. Avto je žensko povozil, da je obležala močno poškodovana. Ker so postali zaradi tega ljudje pozorni, je avtomobilist vozilo ustavil, zapeljal nazaj ter povoženo žensko naložil na avto. Odpeljal jo je in ljudje so mislili, da jo pelje k zdravniku ali v bolnišnico. Ko pa je avtomobilist povoženo revo zapeljal skozi Krifevce, je zunaj na samotnem polju avto ustavil, položil žensko poleg ceste ter se odpeljal naprej neznan kam. Povoženo žensko je našla lele orožniška patrulja, ki je šla slučajno po omenjeni cesti. Orožniki so odredili, da je bila ženska prepeljana najprej k zdravniku, nato pa na njegovo odredbo v bolnišnico v Mursko Soboto.

d Te dni so zborovali ljubljanski natakari ter drugi uslužbeni hotelskih in gostinčarskih podjetij. Zbor se je pričel ob pol 3. ponoči in je trajal do jutra. Natakari se trudijo za odstranitev načina napitnine in za pravične mezde.

d Zanimive izkopanine. Že tri tedne se mu-di v Bohinju in okolici znani raziskovalec vseučiliški profesor v Gradcu dr. Walter Schmidt. Dr. Schmidt je začel na podlagi arheološkega preiskovanja ozemlje in skuša določiti kraj, kjer se je nahajal tako imenovani Ajdovski Gradec, ki ga opeva v svojem »Krstu pri Savici« tudi Prešeren. Na tem kraju so se po ustnem izročilu bili zadnji boji med paganskimi Slovenci in zmagujočim krščanstvom. Posrečilo se je dr. Schmidtu odkopati temelje nekaj starih hiš in izkopati nekaj zaponk, koral in drugih predmetov, katere vse postavlja v balistasko dobo v IV. stoletje pred Kristusom. Odkril je tudi keltskorimski suhi zid, ki dokazuje, da je Ajdovski Gradec res bil utrjeno gradišče in potrjuje domnevo, da so se tjakaj mogli ob času napada ljudje zateči. Prof. Schmidt nadaljuje z izkopavanjem, istočasno pa se pripravlja na izkopavanja v Bohinjski Srednji vasi, ker je prepričan, da bo odkril staro slovensko grobišče. Z odkritji prof. Schmidta se potrjuje dejstvo, da so bile v Bohinjski dolini že v davnih časih številne naselbine. Prav tako je prof. Schmidt odkril zidovje sv. Hene, plemkinje, ki je imela na slovenskih tleh velika posestva in v bližini Bohinja tudi svoje plavže.

d Dva dni so trajala pogajanja med delavskimi zastopniki in Trboveljsko premog. družbo. Dosežen je sporazum glede mezd in kolektivne pogodbe, ki pa ga mora odobriti še delavski zbor.

d Nemanci so vlomili v blaginjo mitniškega urada na Mazarykovi cesti v Ljubljani in odnesli okrog 4000 Din.

d Uzmoviči so udrli v trafiklo Ane Mak v Gaberju pri Celju in odnesli za 3050 Din raznih tobaknih izdelkov.

d 15 milijonov Din posojila je dala Državna hipotekarna banka kopalšču Vrnjački banji v Srbiji za razširjenje kopalških naprav.

d 2000 letoviščarjev je došlo oni ponedeljek na Sušak. Odpeljali so se na razne izlete po Jadranskem morju.

d Delo je ustavila tvornica Westen v Celju in odpovedala službo vsem delavcem, ki so zasedli tvornico.

d Iz Kranja se je mezdno gibanje razširilo tudi v Trzin in Skofjo Loko. Predvsem zahteva delavstvo skupnostno pogodbo.

IZ DOMAČE POLITIKE

d Ureditev kmečkih dolgov. Te dni se je vršila v kopalšču Han Pjesku ministrska konferenca. Na njej se je obravnavalo vprašanje kmečkih dolgov. Predloženi načrt temelji na načelu ocenjevanja dolgov s stališča posameznega zadolženca. Pravijo da bo izšla tozadevna uredba že meseca oktobra.

d V enajstih občinah so bile pretekle nedelje občinske volitve. Razen v Čatežu ob Savi, je povsod zmaga naša Jugosl. radikalna zajednica. V Mengšu dobi JRZ s Kariom Gregorcem na čelu vseh 18 odborniških mest, na Ručki JRZ z nosilcem Ludvikom Komljanecem 16, opozicija pa dva odbornika, v Cerkljah ob Savi JRZ z Ivanom Ignotijem 17 odbornikov, opozicija pa enega, v Mokronogu JRZ z Majdom Aleksandrom vseh 18 odbornikov, na Rakih JRZ z Matijo Semičem 16, opozicija 2 odbornika, v Studencu pri Sevnici JRZ s Francetom Štojsem vseh 18 odbornikov, v Škocijanu pri Mokronogu JRZ z Antonom Marinčičem 23 odbornikov, opozicija pa enega; v Križevcih pri Ljutomeru JRZ z Matijo Vavpotičem vseh 24 odbornikov, v St. Lovrencu v Sl. goricah JRZ s Francetom Hengom 16 odbornikov, opozicija pa dve odborn. mesti; v St. Lovrencu na Dravskem polju JRZ z Jakobom Tumpo 16 odbornikov, opozicija pa 2 odbornika. — v Čatežu ob Savi se večina volilcev za enkrat ni izjavila za slovensko skupnost. Od 643 volilnih upravičencev se je udeležilo volitve 422. Lista JRZ z nosilcem Francem Zelnikom je dobila 183 glasov in 3 odborniška mesta, združeni nasprotniki z nosilcem Antonom Kolarjem pa 239 glasov in 15 odbornikov.

d Minister dr. Kaludjerčič je te dni govoril na zborovanju JRZ v Notranji. Povdarjal je med drugim, da današnjih zenanjih zmešnjav ni krija demokracija, ampak svoječasna razdelitev državljanov v nacionalne in nenacionalne ter v pooblašene in nepooblašene. Dr. Kaludjerčič je izjavil, da je JRZ sprejela dolžnost braniti sedanjo ustavo pred neustavnimi spremembami.

d Sporazum v glavnih političnih vprašanjih. Nadškof pomočnik dr. Stepinac je obiskal v Kupincu pri Zagrebu dr. Mačka in se z njim razgovarjal o perečih vprašanjih sedanje notranje politike. Pišejo, da je prišlo med obema voditeljema do popolnega sporazuma v glavnih političnih vprašanjih.

SLOVENEK

JE VODNI SLOVENSKE KATOLIŠKE DNEVNIK. PIŠE V DUHU KATOLIŠKE AKCIJE. STANE NA MESEK 28 DIN. PIŠITE, DA VAM POŠLJE NEKAJ ŠTEVIL DREZPLAČNO NA OGLED. NASLOV: »SLOVENEK«, LJUBLJANA, JUGOSLOVANSKA TISKARNA.

NESREČE

d Pogorel je županijski hlev pri Sv. Trojici pri Moravčah. Upokojeni duhovnik g. Markič ima občutno škodo, ker mu je precej pogorelo, med drugim tudi krava, tele, slamoreznica itd.

d Šramba za avtomobile je zgorela v Josipdolu na Pohorju. Bila je last inž. Lenarčiča. Okrog 300.000 Din škode, ker so uničeni razni motorji in nadomestni deli ter mnogo olja in bencina.

d Ognjeni zublji so ugonobili stanovanjsko hišo in gospodarsko poslopje posestniku Antonu Kosu v Zg. Ročici v Slov. goricah.

d Vso domačijo je uničil požar posestniku Ivanu Toplaku v Placarju pri Sv. Urbanu pri Ptuj.

d 7 večjih in manjših požarov zaznamuje Ljubljana v prvih letošnjih štirih mesecih. Celotna škoda je bila cenjena na 125.000 Din. V mestu je največ tako zvanih »dimniških požarov«. Januarja so bili 3 požari, ki so napravili za 121.000 Din škode. Februarja 2 požara, s skupno škodo 4000 Din in aprila 2, z malenkostno škodo 600 Din. V marcu ni bilo nobenega požara. — Okolica je zaznamovala do konca aprila že 11 požarov s skupno škodo 278.950 Din. Okolica je bila januarja obvarovana pred požari. Februarja je na 4 krajih gorelo. Povzročena škoda je bila cenjena na 146.000 Din. Marca je bilo 5 požarov s škodo 70.450 Din, in aprila le dva požara s škodo 62.000 Din. V mestu in okolici je bilo torej 18 večjih ali manjših požarov, ki so napravili za 403.950 Din škode. — Dobri organizaciji gasilstva gre zasluga, da požari v mestu in okoliških krajih na splošno ne povzročajo ogromne škode kot na Dravskem polju in v Slovenski Krajini.

d Neurečno Dravsko polje. Pred kratkim je začelo goreti gospodarsko poslopje posestnika Martina Zupaniča na Hajdini pri Ptuj. Ogenj se je z veliko naglico razširil na stanovanjsko poslovanje in na sosedno poslopje posestnika Alojzija Lajha. Obema posestnikoma je zgorelo vse do tal s poljskimi pridelki in gospodarskim orodjem vred. Žrtev požara je tudi troje glav goveje živine, tri svinje in okrog 50 komadov perutnine. Skupna škoda znaša okrog 60.000 Din. Gasilec iz Hajdine se je z veliko muko posrečilo požar omejiti.

d Sreča v nesreči. Upravniku ljubljanskega letališča dr. Stanetu Rapetu bi se v soboto popoldne kmalu pripetila huda nesreča. Vendar pa ga je rešila smrti njegova duševna pri-sebnost, ki jo je dr. Rape zbral v zadnjem trenutku. Dr. Rape je pilotiral svoje letalo, ki je bilo svojčas last predsednika Aero-kluba Hribarja. Dr. Rape je letel nekaj časa nad ljubljanskim poljem, nato pa se pričel spuščati na ljubljansko letališče. Letalo je zavzelo v zraku neugoden položaj ter se je tik pred pristankom v zraku prevrnilo, tako da so bila kolesa letala zgoraj. Dr. Rape je še v pravem času zasluhlil nevarnost za svojo osebo ter je naglo umaknil glavo v oklop pilotskega sedeža, sicer bi mu jo pritisk ob pristanku na tleh gladko zmečkal. Pokvarjeno pa je seveda drago letalo, za katero se najbrže ne bo splačalo nobeno popravilo več.

d Električni tok ga je usmrtil. Zadnje nedelje zvečer je mazal nameščenec ljubljanske električne cestne železnice Bizjak Ivan na vrhu voza rogovile na križišču med šišensko mitnico in remizo. Naenkrat ga je udaril električni tok in ga onesvestil. Poklicali so hitro reševalno postajo in ga je reševalni avto odpeljal

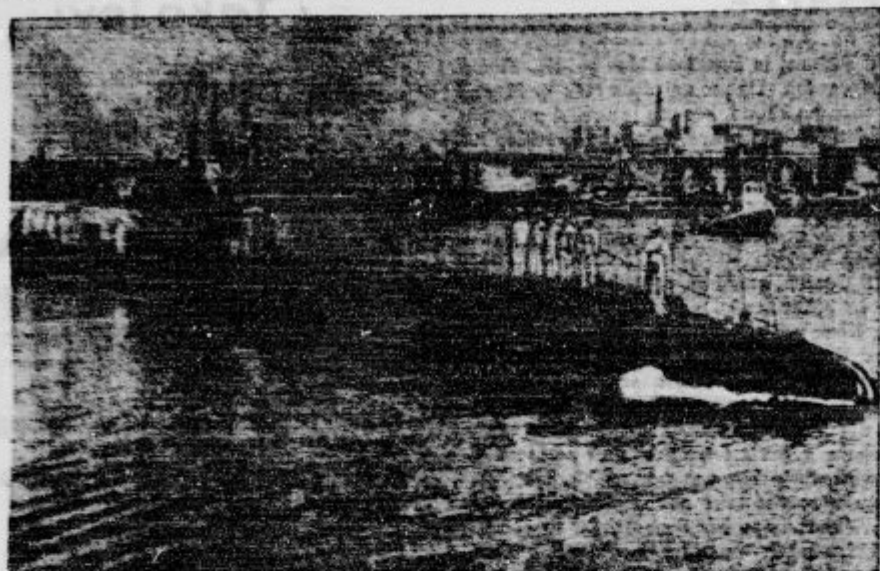
Kdor pozna **Aeroxon**
ne kupuje drugega
muholovca!
Zahtevajte izrecno
AEROXON!

proti bolnišnici. Med potjo pa je Bizjak umrl. Pokojni Bizjak je bil rojen na Verdu pri Vrh-niki, kamor je tudi pristojen. Zapuščala ženo in odraslo hčer.

d Ko je vrtal z žico po patroni. Ono nedeljo se je v vasi Grlice pri Pristavi pri Celju igral 10-letni sin kuharice, Marjan Golockaja, doma z vojaško patrono, ki jo je dobil od nekega 14-letnega dečka. Marjan je v svoji otroški lahkomišljenosti vrtal z neko žico po patroni, ki je pa eksplodirala in mu odtrgala levo roko do zapestja, kazalec na desni roki in ga tudi precej poškodovala po trebuhu.

d Ko je obiral slive. Ono nedeljo je 53-letni posestnik Viher Martin iz Sentjanža pri Velenju obiral slive. Zlezel je na drevo in ga tresel. Med delom se mu je pa odlomila vea na drevesu. Viher je padel 3 metre globoko in si zlomil tilnik. Viherja so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer je umrl.

d Razne nezgode. Med dva vozička je prišel 30-letni delavec Krampišek Mihael z Zg. Hudinje. Obe nogi zmečkani. — Cirkularka je odrezala dva prsta in hudo poškodovala dlan 47-letnemu hišniku Simonu Drobničju iz Ptuj. — Ker se je podrl zaščitni zid, je 41-letni delavec Josip Vasiljevski v Ljubljani dobil resno poškodbo na roki, saj ima na njej zdrobljene vse prste. — Pri padcu s plotu si je zlomil roko 6-letni Inez Ivan v Radmirju pri Celju. — Na križišču Glavnega trga v Kranju je neki mersarski mojster, ki se je vozil z avtomobilom, podrl 23-letnega Antona Klemena, sina posestnice iz Bele pri Motniku. Fant je dobil hude poškodbe po vsem telesu, zlomljeno pa ima tudi roko. — Na Trati v Poljanski dolini je slamoreznica v soboto odtrgala triletnemu kmečkemu otroku Matevžku Luznarju roko v zapestju. — V Smartnem pri Litiji je padla z voza rudarjeva žena Marija Kosova. Voz se je namreč prevrnil in jo pokopal pod seboj. Kosova si je zlomila roko. — Ono soboto je tesal 23-letni tesarski pomočnik Jože Sušteršič v Blagovici. Med delom mu je tesarska sekira padla na nogo ter mu odsekala prste na nogi. — V delavnici Mizarske zadruge na Viču si je med delom po nesreči odsekal prste na roki 60-letni mizarski pomočnik Franc Hlebič.

Rumunija se tudi oborožuje. Nedavno so spustili v morje prvo podmornico

d Popravek. Z ozirom na notico »Kaj si vse upajo«, ki ste jo priobčili v Vašem tedniku »Domoljuba«, št. 34 z dne 19. avgusta 1936, stran 517, druga kolona, pod rubriko »Iz domače politike«. Vas pozivam, da v smislu čl. 26 zakona o tisku priobčite sledeči popravek. Ni res, da se je hotela Ljudska fronta, katero snujejo ljudje najrazličnejših nazorov pod vodstvom marksistov, ob priliki tabora JRZ v Mariboru postaviti. V ta namen je prispel v Maribor urednik »Slovenske zemlje Ivan Kreft. V neki mariborski trgovini je kupil 70 m trakov, jih odnesel v Ljudsko tiskarno«, kjer je naročil, naj na trakove natisnejo isto besedilo, kako jih imajo taborski znaki, katere je izdal pripravljajni odbor. Nakano ljudskih frontašev so odkrili in Krefta zaprli. Na policiji je izpovedal, da so imeli na trti trake razdeliti med svojo ljudi, katerim bi na ta način bil omogočen dostop k zborovanju, na katerem bi z medklici skušali napraviti zmedo, temveč je res, kar je dognala tozadevna vsestranska in temeljita uradna preiskava, ki je trajala od 4. 8. 1936, oziroma od 8. 8. 1936 do 20. 8. 1936. — Ivan Kreft, bivši urednik in izdajatelj »Ljudske pravice«.

NOVI GROBOVI

d Zalostna pesem zvonov. Na Vrhniki je umrla Marija Caserman, roj. Turk. — V Makolah pri Poljčanah je preminul okr. šol. nadzornik v pok. Ludvik Černež. — V Smarjeti pri Toplicah je zapustil solzno dolino žel. inspektor v pok. Franc Kekali. — V Dubrovniku je izdihnil svojo dušo koroški Slovenec iz Ziljske doline Ivan Miklanc. — V Motniku pri Kamniku so diali v grob šolskega upravitelja v pok. Ulrika Konjarja. — Na Studencu pri Sevnici je izdihnil svojo blago dušo 84-letni Janez Štrubelj oče tamoznjega župnika g. Ivana Štrublja. — V Pobrežju pri Mariboru so pokopali Rozino Irgošič, roj. Kaleb, soprogo inspektorja in upravniškega pošte. — V Kranju je umrl Franc Windischer. — V Ljubljani so umrli: najstarejši ljubljanski gasilec Jožef Lapinjar, Pavla Sestak, stavčeva žena Marija Wernig, Katarina Daks, žena preglednika finanč. kontrole v Sotanju Eržen Jožefa, soproga državnega tožilca Ana Lavrentak in poštni ravnatelj Leopold Ham. Naj počivajo v miru!

Stalin je dal postreliti svoje dosedanje sodelavce in tako postal gospodar Rusije

Niti 300 članov

Da, niti tristo članov ni šela »Družba sv. Rafaela« do letos v Sloveniji. In vendar je to organizacija telega slovenskega naroda za zaščito svojih štiristisoč sinov in hčera v tujini?!

Kje so stotisoči najbližjih sorodnikov naših na tujem? Njih očete? Kaj je res mogoče, da tudi tem ni prav nič pri srcu, kako se njihovi otrokom, bratom in sestram godi? Da tudi ti niso pripravljeni niti malenkostne vsotice žrtvovati za to, da bi bili ti njihovi otroci, bratje in sestre na tujem zaščiteni, da bi imeli nekoga, ki bi za nje skrbel in jim pomagal v tujini, kjer so prepuščeni samim sebi?

Kje so naši inteligentje, ki pravijo, da ljubijo svoj narod? Kje so naši zavodi, kje so naše družine, naše trgovine, ki so imele in še imajo ogromne finančne dobičke od izseljencev? Kje so naše občine, naše župnije, naše družine, ki so dobile že toliko krvavo izseljenskih žuljev kot darove, kot podporo iz tujine? Naj je res za vse ogromne žrtve izseljencev odgovor domovine — molk, nezanimanje, za naše izseljensko vprašanje? Pa vendar ne!

Zato je Družba sv. Rafaela sklenila, da mora za letošnjo izseljensko nedeljo, 1. adventno nedeljo pridobiti vsaj dva tisoč novih članov, katere bo za to nedeljo poklonila svojim 400 tisoč bratom in sestram v tujini, kot dokaz obnovljene ljubezni in skrbi domovine za nje.

Zato se s tem obrača na Vas, čitatelji »Domoljuba« z zaupno prošnjo, da se ji takoj danes pridružite kot njeni člani. Letna članarina je 10 Din za posameznika, za društva, zavode in trgovine po 100 Din.

Za leto 1937 bo Družba sv. Rafaela izdala »Koledar izseljencev«, kjer bo pregled vsega našega izseljenstva po vsem svetu z natančnimi podatki vseh naselbin. Obenem bomo pa priobčili tudi imenik članov Družbe sv. Rafaela. Naj domovina ve, kje so vsi naši ljudje po svetu, kako so organizirani itd. Naj pa tudi izseljenci vedo, kdo so v domovini tisti, ki so njih prijatelji in koliko jih je.

Strela odkrila zaklad

To je bilo v neki vasi blizu češke Prage. Za neurja je udarila strela v neki kamenit spomenik ter ga zrušila. In glej, iz spomenika se je vsula množica zlatnikov in drugih dragocenosti, vrednih več milijonov čeških kron. Najdoba je iz časa tridesetletne vojske in je zgodovinske važnosti.

V Španiji. Posledice bratomaorinih bojev so tisoči mrličev in goreča mesta in vasi

RAZGLED PO SVETU

Bratomorno klanje v Španiji

Ko to pišemo, je položaj v Španiji v pogledu na obale, sledeči:

V oblasti rdeče madridske vlade je nepetrgano vsa morska obala, začenši od Malage na jugu Španije, pa vse gor do francoske meje. Carthagena in Valencija torej nista v rokah belih, kot se je to že parkrat poročalo. Nadalje ima rdeča vlada v svojih rokah tudi obalo na severu Španije, in sicer nepetrgano od Gijona do francoske meje. — V oblasti belih (uporniških) čet je ostala španska obala, in sicer na jugu začenši pri Malagi in dalje proti zapadu do portugalske meje. Na severu je njihova vsa obala od Gijona proti zapadu do portugalske meje.

V notranjosti španske države teče fronta tako: Na severu začenja na Pirenejski severno od Pamplune, gre vzhodno od tega mesta dalje proti jugovzhodu do Saragose, kjer se zasuče južno do gorovja Guaderama. Nato sledi natančno verigi tega gorovja v loku severno okrog Madrida, pade nato na točko, ki je

kakšnih 80 km južno od Salamanke, odkoder teče v ravni črti do Cordobe, ki je v rokah belih, od tam zopet v ravni črti navzdol do Malage, ki je še vedno rdeča.

Tudi v preteklem tednu so bili nad vse krvavi boji na vseh bojiščih. Zlasti so izvršili uporniki naskoke na severni mesti Irun in San Sebastian, ker hočejo preprečiti francosko tihotapstvo orožja vladnim četam na tej fronti in onemogočiti morebitni rdeči napad v hrbet, ko bodo uporniki bojevali odločilni boj za Madrid. Iruna uporniki sicer še niso zavzeli, je pa samo vprašanje nekaj dni, da bo to važno strateško mesto iztrgano iz komunističnih razbojniških rok. Mestu primanjkuje vode, saj so uporniki v posesti vodovodnega rezervarja, ki so ga pokvarili.

Uporniki poročajo o velikih svojih uspehih v severnih pokrajinah v Asturiji in v Aragonu, dočim ve rdeča španska vlada o hudih, a še ne odločenih borbah v zapadni pokrajini v Estramaduri.

Nemirna Abesinija

V teh dneh so se zopet kravo spoprijeli abesinski in italijanski vojaški oddelki. Abesinci, okrog 1200, so napadli letališče pri Adis Abebi. Italijansko časopisje to priznava, ne piše pa o škodi, ki jo je vsekakor povzročil nenaden abesinski napad, ki so ga italijanske čete po zelo krvavem boju odbile.

Med Italijani in francosko železniško družbo Džibuti—Adis Abeba je dosežen sporazum glede prevoza življenskih in drugih potrebščin za italijansko kolonialno armado. Francoska železniška družba je znižala prevozne cene za 50 odstotkov in bo posttrbela tudi za več lokomotiv in vagonov, da bo Adis Abeba z raznimi potrebščinami, ki jih Italija v Abesiniji ne more dobiti, bolj založena.

Abesinsko društvo v Londonu poroča, da je cesar Haile Selasie imenoval za regenta pokrajine Gore, v zapadni Abesiniji, ki po Italijanih še ni zasedena, nekega visokega abesinskega poglavarja.

Londonsko časopisje trdi, da je okrog 60 plemenskih poglavarjev in drugih starej-

šin v pokrajini Gale v zapadni Abesiniji poslalo angleški vladi spomenico, naj prevzame varstvo nad zapadno Abesinijo. Angleži pa so menda ta predlog odklonili.

Zopet napad. Italijani poročajo: Skupina 2500 abesinskih razbojnikov se je pretekli teden poskušala približati Adis Abebi. Bila pa je naglo odbita od oddelka oritrejskih vojakov. Razbojniki so bili skoraj vsi(?) pobiti, na italijanski strani pa je bilo ubitih 15 Askarijev, ranjenih pa okoli 30 vojakov.

BANKA BARUCH

11, Rue Andet, Paris (9^e)

Odpremija denar v jugoslavijo
na hitreje in po najboljšem dnevnem kursu.

Vrli vse bančne poste najkulantneje.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne računa.
BELGIJA: No 2064-04 Bruxelles. FRANCIJA: No 1117-34 Paris. HOLAN-
DIJA: No 1498-48 Rotterdam. LUKSEMBURG: No 0067 Luxembourg.
Na zahteve pošljemo brezplačno naše ček. nakaznice

ITALIJA

s Drobiz. Slika sv. Cirila in Metoda in cerkveno zastavo v hrvatskih narodnih barvah, ki so jo bili davno pred vojno Istrijani v Ameriki poklonili domači farni cerkvi v Vodicah, so te dni morali na povelje prefekta odstraniti. — Hišno preiskavo je zopet imel na svojem stanovanju v Gorici znani slovenski književnik France Bevk. — Umrli je v Komnu kaplan Franc Pahor, ki je pred dnevi padel s koleasa, ko se je vračal iz Vojšice, kjer je maheval. — Ono nedeljo so se podali Viktor Stanko, Guerrino Zupančič, Peter Reatini, Cezar Rossi in neki Sterpin z majhnim čolnom iz Trsta na izlet proti Miljam. Ponoči jih je zalotil vihar, ki je pre-

brnil mali čoln, tako da je vseh pet utonilo. Vsi pripadajo delavskemu sloju in imajo številne družine, ki so ostale brez očeta in hranilca. Tovarši, delavci v tržaškem pristanišču, so zbrali za družine nekaj tisoč lir. — Požar je uničil v Dornbergu hišo kmeta Sinti-
goja. — Goriški nadškof Margotti je po vseh primorskih cerkvah odredil verske manifestacije za preganjane katoličane v Španiji. — Ker je bil napaden nek letalski častnik, je izvršila policija številne aretacije v Mirnu, Standrežu, Prvačini, Dornbergu in drugih vaseh v bližnji in daljni okolici Gortee.

NEMCIJA

... Casopis »Frankfurter Zeitung«, ki je dobro poučen o namerah Italije, piše, da se Italija zopet prizadeva, da napravi iz Jadranskega morja čisto italijansko morje. Zato povečuje Italija svoj vpliv v Albaniji. Z nastankom Jugoslavije je izgubila Italija polovico svoje zmage nad Habsburžani, ker se je z Jugoslavijo vrinila med Jadrana in Podonavje nova država, ki je tudi dovolj močna, da to svojo odlično pozicijo brani. Kako vse drugačno pa bi bilo stališče Italije, če bi bila ob Adriji samo mala država. ... S tem bi bila južno-vzhodna Evropa odprta italijanskemu gospodarskemu in tudi političnemu prodiranju. — Dobro bi bilo, da ta izvajanja nemškega lista Jugoslavlani nikdar ne bi pozabili.

RUSIJA

s Vojno obveznost so razširili s posebnim zakonom v Rusiji. Vojška služba se bo začela poslej z 19 namesto z 21 letom kakor doslej. Število rekrutov bo po novem zakonu naraslo od letnih 600.000 na en milijon, kar znači skoraj podvojitev mirovnega stanja vojske. V bodoče bo ruska vojska štela v mirovnem stanju 1.750.000 mož.

DROBNE NOVICE

Velike italijanske orožne vaje, ki se jih udeležuje 150.000 vojakov, se vrše med Beneventom in Neapljem.

Vstaški neredi so izbruhnili v Albaniji; dve diviziji so mobilizirali.

Radi eksplozije v skladišču premoga je zelo poškodovana italijanska križarka »Gorizia«.

En milijon stalne vojske bo imela poslej Nemčija. Tako je odredil Hitler.

105 let že ima vojvoda Borso Dorna, upravnik italijanskega kraljevskega dvora.

Za 6 odstotkov so zvišali plače mornarjem v Italiji.

100.000 oseb je prejelo preteklo leto v Avstriji 59 milijonov šilingov kot državno starostno podporo.

Kolera divja v španskem Maroku.

Vsi nezaposleni mornarji v Franciji morajo biti navzoči pri nedeljski službi božji.

Kitajski katoličani imajo 26 tiskarn, v katerih tiskajo 150 katoliških listov.

1.400.000 koles so prodali preteklo leto v Ameriki.

Pouk v židovskem verouku je prepovedalo bavarsko prosvetno ministrstvo.

AVSTRIJA

s To in ono. V Sinči vasi je umrl znani veleindustrijalec Valentin Leitkeb v 81. letu starosti. — Na Bodenskem jezeru se je te dni pripetila grozna nesreča. Čoln, v katerem so se odpravljali mati s paterini od enega do pet let starimi otroci, je taval kmalu nato prazen po jezeru. Takoj se je ugotovilo, da je mati z vsemi svojimi otroci našla smrt v vodi. Vroka nesreče še niso mogli pojasniti. — Hotel »Kaiser von Oesterreich« v Celovcu je bil zopet prodan in postane sedež deželne zavarovalnice. — Dne 23. avgusta so se na Flati-
nici vršili manevri med koroško in štajersko milico, katerim je prisostvoval tudi vicekan-
cler in vodja milice Baar-Baarenfels.

IZ ŽIVLJENJA KMEČKIH ZVEZ

Razmah Kmečkih zvez

Pregled krajevnih organizacij Kmečke zveze po stanju konec avgusta 1936.

Ljubljansko okrožje:

Bramlovče, Griče, St. Jurij ob j. ž., Sv. Pavel v Sav. dol., Petrovče, Vojnik, Dragatuz, Semič, Vinica, Četajnice, Homec, Ihan, Podgorje, Sela pri Kamniku, Smartno v Tuh. dol., Sv. Gregor, Kočevje, Loški potok, Mozeh, Sodražica, Velike Lašče, Bessica, Cerklje, Poljane nad Škofjo Loko, Stara Loka, Trata pri Škofji Loki, Zmizec, Lom nad Trtičem, Leskovec, Radeče, Škocjan, Izlake, Smartno pri Litiji, Trebehnovo, Sv. Križ pri Litiji, Vače pri Litiji, Devica Marija v Polju, Brezovica, Dobrova, Grosuplje, Horjul, Jezica, Sv. Jurij pri Grosupljem, Polhov Gradec, Preška, Rodnik, Smarje, Smartno pod Smartno goro, St. Vid nad Ljubljano, Sv. Katarina, Zelimlje, Begunje pri Cerkljici, Cerkljica, Stari trg pri Raketu, Metlika, Podzemelj, Radovica, Subor, Mh. iz peč, Novo mesto, Sv. Peter pri Novem mestu, Prečna, Stopiče, Smarjeta pri Novem mestu, Smihel pri Novem mestu, Toplice pri Novem mestu, Bohinjka Srednja vas, Bohinjska Bela, Bohinjska Bistrica, Breznica, Četajnice, Kranjska gora, Ribno, Višnja gora, Trebnje.

Mariborsko okrožje:

Artiče, Sromlje, Zdole, Ljubno ob Savinji, Mozirje, Smihel nad Mozirjem, Konjice, Loka pri Zid. mostu, Zidci, Apače, Čezanjski, Sv. Jurij ob Ščavnici, Križevci, Ljutomer, Negova, Velika Nedelja, Veržej, Dol pri Hrastniku, Sv. Barbara v Slov. gor., Sv. Ana v Slov. gor., Sv. Trojica v Slov. gor., Sv. Jakob, Sv. Lenart, Sv. Jurij, Sv. Benedikt, Sv. Anton, Sv. Rupret, Jarenina, Sv. Tomaž, Sv. Bolfaen, Ormož, Sv. Danijel, Sv. Marijeta, Smartno pri Slovenjgradcu, Kotlje.

Poleg teh krajevnih organizacij Kmečke zveze pa so ustanovljene tudi tri okrajne organizacije Kmečke zveze in sicer za okraj Ljubljana-okolica (predsednik g. Subelj), za okraj Ljutomer (predsednik g. Raih) in za okraj Novo mesto (predsednik Fr. Brulc).

Organizacijska mreža mora biti čimprej popolnoma dograjena. Okrajni odbori Kmečke zveze se morajo po vseh okrajih čimprej osnovati, da bo enotno delo za vse Slovenijo tem lažje ter da bo mogoče potem z vso silo začeti izvajati program Kmečke zveze v celoti.

Kmečka zveza opozarja vse one pripravljane odbore, ki so že prešli od banke uprave potrjene pravila, naj čimprej poskrbe za to, da so izvajajo povsod ustanovni občni zbori. Ti naj bodo dobro pripravljani in dobro obiskani, da bo kmečka stanovna misel že v začetku živa. Mislite že pred ustanovnim občnim zborom na program, ki ga bo osvojila posamezna krajevna ednica. Studirajte potrebe in težnje svojega kraja, da bodo občni zbori, ki naj bodo — kakor že rečeno — čimprej, kar najlepše potekali.

Želje gorenjskih kmetov

Lom nad Trtičem. V nedeljo, dne 23. avg. smo imeli ustanovni občni zbor krajevnih Kmečke zveze. Glavni odbor Kmečke zveze je zastopal dr. Stanko Zupan iz Korojca, ki je številnim zborovalcem govoril o stanovanjem kmečkem pokretu, o potrebi organizacije kmečkega prebivalstva, o programu Kmečke zveze ter o delu za ustanovitev kmečke zbornice. Na občnem zboru je bil izvoljen odbor, ki ga tvorijo sami dobri gospodarji in kmečki fantje, ki imajo veselje do dela in pogum kmečko vprašanje prav reševati. Po končanem predavanju zastopnika Glavnega odbora se je vnel dolg razgovor, ki je obravnaval lesno vprašanje, pospeševanje živinoreje, apno, odnos papirnic do kmetijskih proizvajalcev itj. Plod tega razgovora je bila naslednja resolucija:

»Zborovalci, zbrani na ustanovnem občnem zboru krajevnih kmečke zveze v Lomu nad Trtičem, zahtevamo sledeče:

1. Ker je v krajih nad Trtičem edini kmečki dohodek iz prodaje lesa, o katerem se znano, da stima nobene cene več, predlagamo kot edino primerno pomoč znižanje prevznih tarif. To znižanje naj se izvrši na tale način: Prevzna tarifa postav-

ka naj se za 50 odst. zniža na daljavi 100 km. Na vsakih nadaljnjih 20 km naj se potem ta tarifa postopoma znižuje. Tisti čistilci, ki bodo to zakonito urejali, naj določijo, da bo ta tarifa v korist kmetu producentu in naj zagotovijo, da posredniki pri lesni trgovini tega na noben način ne bodo mogli izrabljati v svojo korist.

2. Pri trgovinskih pogajanjih z Italijo naj se od strani naše države določi kot favozni predmet predvsem les iz Slovenije, ker je le ona najbolj prizadeta radi sankcij.

3. Naj se pospeši industrija vsake vrste papirja, da bo mogoče kmetom boljše prodajati les, ki ga morajo oddajati papirnicam sedaj za ničevno ceno. S tem v zvezi naj se prepreči vnos papirja iz inozemstva, ker so dani pri nas doma vsi pogoji, da sami izdelamo dovolj papirja.

4. V občini Sv. Katarina, Sv. Ana nad Trtičem in ostalih občinah v okolici Trčiča naj se najhitreje pospešuje reja plemenske živine vseh vrst, ker imajo te občine radi svoje planinske lege za to najugodnejše pogoje.

5. Osrednja Kmečka zveza naj organizira kmečke proizvajalce apna, da si ne bodo zniževali cen z nesposobno konkurenco.

6. Vpostavimo naj se Okrajne blagajne po sodnih okrajih kere sreka kmetijski odbori ne nudijo kmetu tiste pomoči, kakor so jo bivše okrajne blagajne.

7. Naj se čim prej ustanovi kmetijska šola za kmečke fante na Gorenjskem nekje v središču Gorenjske s posebnim ozirom na gorenjsko živinorejo in gozdarstvo.

Iz pisarne Kmečke zveze

V nedeljo, 30. avgusta, je bila seja Okrajnega odbora Kmečke zveze za okraj Ljubljana-okolica. Seje so se udeležili vsi odborniki. Tudi Glavni odbor Kmečke zveze je bil na seji zastopan. Seja je obravnavala predvsem regulacijo Save, zadevo kmetijske šole na Gorenjskem in kmečki tabor. Odbor je odločil, da se bo kmečki tabor za Ljubljano-okolico vršil 4. oktobra letos in sicer na Brezovici. Ta tabor bo manifestacija kmečke misli in kmečke stanovske zavesti, pa tudi izraz gospodarskih težav kmečkega prebivalstva iz Ljubljanske okolice. Tabor se bo začel z mašo ob 9 v župni cerkvi. Kot govorniki bodo nastopili dr. Vorišč iz Ljubljane, Brodar Janex, predsednik Kmečke zveze, in N. Subelj, predsednik Okrajne kmečke zveze. Že sedaj opozarjamo vse udeležence kmečkega tabora, da mora na dan te stanovske slavnosti vladati absolutna disciplina in red. Kmetije moramo ta dan dokazati, da smo močni in trdni ter organizirani. Dolžnost vsakega člana Kmečke zveze je, da se kmečkega tabora na Brezovici udeleži in da po možnosti zainteresira za tabor tudi one gospodarje, gospodinjice, kmečke sinove in hčere, ki še niso organizirani, da se tudi tem vzbudi prava kmečka stanovska zavest.

Na seji so tudi obravnavali vprašanje mitnin. Sklenjeno je bilo, da se na mestno občino Ljubljano pošlje vloga, ki bo obrazložila nepravilne dajatve okoliških kmetov mestni občini. Ker se ravno v tem času sestavlja občinski proračun, bo mestna občina te zahteve okoliških kmetov najlažje upoštevala.

Tudi glede cene živini je okrajna Kmečka zveza zavzela svoje stališče. Določila je začasno te-le cene, ki naj obveljajo do preklica:

Voli in telice: I. vrste 5,50—6 Din, II. vrste 4,50—5 Din, III. vrste 3—4 Din.

Krave prve vrste imajo isto ceno kot voli in telice druge vrste in ravno tako krave druge vrste isto ceno kot voli in telice tretje vrste. Krave tretje vrste naj se cenijo 2,50—3 Din.

Teletar: I. vrste 8 Din, II. vrste 7 Din, III. vrste 6 Din.

Pomorno poudarjamo, da je v organizaciji moči Ravno Kmečka zveza je v zadnjem času dosegla, da se je cena živini vrnila!

Osrednja pisarna Kmečke zveze v Ljubljani se je 1. septembra t. l. preselila v novo palačo Vojkove zavarovalnice na Miklošičevi cesti. Njeni prostori bodo v tretjem nadstropju nad pisarno advokata dr. Vorišča.

Kmetje! Mislite in pripravljajte se že sedaj na kmečki tabor, ki bo 4. oktobar!

Zimska kmetijska šola

v Sv. Juriju ob j. ž. Bel.

Stremjenje, da se nudi kmečkemu naraščajo čimveč izobrazbe, je stvarilo enoletne kmetijske šole. Te nudijo najpopolnejšo teoretično in praktično izobrazbo, kajti na teh se gojenci ne samo teoretično izučijo v vseh potrebnih panogah, ampak tudi v njih praktično izveščajo akciji vse leto ne samo v hlevu in v domačem gospodarstvu, ampak tudi na polju in v vrtu. Te enoletne šole omogočijo kmečkim sinovom, da preizkusijo tekom leta vsa dela na polju in v domačiji, kakor jih morajo več ali manj vsak kmet izvršiti na svoji kmetiji. In kakor se to zgodi na šoli pod strokovnim vodstvom, se tudi vsako delo teoretično razloži in utemelji. Zaradi tega so te enoletne šole najbolj priporočljive in kolikor toliko tudi precej temeljite, ker nudijo vsakemu gojencu tudi nekako razkroženo splošno izobrazbo.

Zal pa ni mogoče vsakemu kmetu pogrejati vina vse leto ravno v dobi, ko mu največ pomaga, zato se marsikateri ne more odločiti, da bi ga dal v kmetijsko šolo. Pač pa mu ni težko poslati ga iz hile v zimski dobi, ko je itak malokdaj prav nujnega posla. Tako željo je izrazilo že mnogo naših kmetov, ki bi bili tedaj pripravljeni poslati svoje sinove čez zimo v šolo. Tej želji je banka upravitelja letos tudi ugodila ter pridruživši celoletni kmetijski šoli v St. Juriju še zimsko šolo, ki prične v začetku novembra t. l. s prvim tečajem.

Zimsko kmetijsko šolo imamo na Grmu pri Novem mestu že mnogo let ter se je tam prav dobro obnesla. Letos je na tej šoli II. tečaj, katerega obiskujejo tisti kmečki sinovi, ki so lani istotam dovršili I. tečaj. Torej zimska kmetijska šola letos ne bo sprejemala nikakih novih gojencev. Pač pa je to pridružio na novo ustanovljeni zimski kmetijski šoli v St. Juriju pri Celju, na kateri se bo letos otvoril I. tečaj.

Zimsko kmetijsko šolo nudijo kmetom še eno važno prednost: namreč pri plačevanju oskrbnine. Banaka uprava plača namreč gojencem polovico celotne oskrbnine, ki znaša 300 Din, torej preostane kmetu samo plačilo 150 Din na mesec, oziroma za pet mesecev le 750 Din za vse tečaj. Za znesek bo vsekakor lažje zmagal, kakor oskrbnino za 11½ meseca. Ta ugodnost bo marsikomu prav prišla, zlasti manj premožnim posestnikom, ki težko iztrjuje večje varte za izobrazbo svojega sina. Tudi to dokazuje, da so take zimsko kmetijske šole enako potrebne kakor celoletne, četudi ne morejo v praktičnem oziru nuditi iste izobrazbe kakor one.

Ta pomanjkljivost pa ni tako velika, kakor izgleda. V petih zimskih mesecih se kmečki fant toliko nauči v teoretičnem oziru, da bo že po prvem tečaju na domači kmetiji marsikaj praktično bolje izvedel kot prej, ker bo imel že teoretično osnovo, ki ga bo k temu vzpodbujala. Nadalje mu bo domače gospodarjenje v primeri s solskimi, v kolikor ga je v teh petih mesecih spoznal, dalo mnilo, kako bi se izboljšalo z ozirom na delo in stroške in kako zvišalo produkcijo kmetije.

Glede sprejema v tako zimsko kmetijsko šolo je omeniti, da se sprejemajo sinovi kmetijskih staršev, ki nameravajo ostati na domači kmetiji ali se pa drugod posvetiti kmetijstvu. Starost je določena najnižja na 16 let; vendar je priporočljivo, da je gojenec starejši, 18—20 let, zlasti če fant s 16 leti še ni dovolj razvit. Čim starejši je gojenec, tem večjo korist bo imel od šole; vzlic temu pa ni preveč odlašati, kajti po vojaških letih ni vedno duh tako sprejemljiv za nauke, ki mu jih nudi ta šola.

Važno je tudi, da je mladenič, ki naj obiskuje ta zavod, zdrav, nepokvarjen in brez telesnih hujš, kajti sicer težko sledi pouku in izvršuje praktična dela. Zato zavodov zdravnik preišče vsakega prijavila, če je popolnoma zdrav, potem šele ga je smatrati za sprejetega. To so glavna načela, ki jih je upoštevati pri sprejemu gojencev v ta zavod.

V bivši mariborski oblasti iz vrsta šole dosedaj še ni bila vpeljana, medtem ko je v bivši ljubljanski oblasti na Grmu ta uvedena že pred vojno in marljivo upoštevana. Sprejmejo se pa gojenci na to šolo iz vse Slovenije, odkoder se pač prijavljajo, naj leži zimsko kmetijska šola v St. Juriju pri Celju nekako v središču Slovenije. Sedaj je razpisani I. tečaj in je rok za vlaganje prošnje določen najkasneje do 1. oktobra t. l. Tisti kmečki starši, ki šole svojega sina izobraziti na tem zavodu v kmetijstvu, naj se za to čimprej pobrigajo ter vložijo svoje prošnje, ker se na prepozno vložene ne bo mogoče očitati.

PO DOMOVINI

Fantovski tabor na Križni gori

V nedeljo, 20. septembra, bo na Križni gori pri Starem trgu na Notranjem tabor fantovskih odeskov prosvetnih društev, predvsem za fante Cerkljanskega okrožja, pa tudi za one iz ostale Notranje ter sosednjih delov naše lepe domovine. Namen tega tabora je, da fantje prestejejo svoje vrste, da v govorih dobe ponovno smernice za delo v odeskih ter v medsebojnem spoznanju povečajo stike med posameznimi oddelki. Tabor je vsekakor važen mejnik v delu, ki smo ga že napravili, in med onim, ki nas še čaka.

Program tabora je sledeči:

Na predvečer tabora bodo fantje na hribih Notranje zngali kresove, da s tem spominjajo tudi one nase, ki sicer mislijo, da naših fantov ni več.

V nedeljo, 20. septembra, bo ob 7 prva sveta maša z obhajilom onih fantov, ki bodo že zvečer prišli na goro in opravili ev. spoved.

Ob 10 bo druga maša, pri kateri bo imel primeren govor g. Temlin Stefan, salazijanec iz Ljubljane. Med mašo pojejo fantje znane cerkvene pesmi.

Po maši bo tabor na prostem pred cerkvijo, kjer govorita Minko Javornik in Josip Pernišek, oboje iz Ljubljane.

Ker se bo tudi kosilo dobilo na Križni gori po ugodni ceni, naj fantje zadevno ne skrbijo.

Fantje iz Notranje in sosednjih pokrajin prav iskreno vabljeni, da se v čimvečjem številu udeležijo tega tabora.

Pojasnili v tej stvari daje Cerkljansko fantovsko okrožje.

Fantovski tabor pri Sv. Trojici

Prijazen gridek pri Sv. Trojici nad Moravčami vabi in kliče vse fante in moše ljubljanske, moravške in kamniške dekanije, da se udeležijo veli-

kega fantovskega tabora, ki bo v nedeljo, 6. septembra pred cerkvijo na prostem. Pri sveti maši, ki bo tudi na prostem ob 10, bomo peli kongresne pesmi, in sicer: za mašo »Kraljevo znamenje križ stoji...«, potem »Lepa si, lepa si roža Marija...«, »Pridi molit...«, »Je angel Gospodov...« in zaključno pesem »Povsod Boga«. Vaz okoliške pevke zbere nujno prosimo, da se za omenjene pesmi nekoliko pripravijo, da bodo pri ljudskem petju pomagali.

Dostop k Sv. Trojici je od vseh strani mogoč. Iz Ljubljane se peljete z vlakom do Laz, odkoder je še eno uro hoda. Pri tem se poslužite nedeljske povratne karte, ki stane 6 Din. Kolesarji od Ljubljanske strani se vozijo skozi Dol in Dolsko do Vinj, odkoder je še četrt ure peš hoda. Od kamniške in domačanske strani pa je Sv. Trojica dovolj vidna točka, odkoder je krasen razgled na vso Gorenjsko. Za okrepčila bo prav tako dobro preakrbljeno. Fantje! Prihitite na naš tabor od vseh strani, na katerem bomo manifestirali za slovensko katoliško skupnost. Bog živi!

Farni praznik v Veliki Nedelji

Z velikim veseljem in globoko hvaležnostjo Bogu bomo proslavili v dneh od 5.—8. septembra 700-letnico, odkar prebiva aredi naše lepe veliko-nedeljske župnije evharistični kralj. Župnija je Cerkev v malem. V njej se najbolj živo in najbolj neposredno obnavlja skrivnostno Kristusovo telo. Zai dante celo na deželi ne moremo več govoriti o resničnem župnijskem občestvu, kaj žele v velikih mestih. Zato je prav, da se ob takih prilikah posebno zavedamo, kolikšnega pomena je za duhovno življenje, za katoliško vero in narodno samobitnost zavest živega župnijskega občestva. Zato hočemo tudi naš 700-letni jubilej proslaviti v duhu ljubazenskega župnijskega občestva. Zavedamo se, da brez katoliškega občestva za nas in naš čas eplon ni rešitve.

Na predvečer 5. septembra ob petih bomo slovesno sprejeli velikega mojstra križniškega reda.

Tedaj so naenkrat tla zabobnela pod konjskimi kopiti tisočev jezdecev. Publij se je ozrl v tej smeri: bil je Servij na čelu svoje izbrane markomanske konjenice. Najprej je letel naravnost na Publijev oddelak, pred njegovo fronto pa je naekrat naglo zavil na levo ter takoj nato v obliki klina napadel rimske kohorte na krilu, in sicer s tako divjo silo, da jih je takoj razdelil na dva dela:

Konec je bilo bojnega reda. Rimljani in Germani so se pomešali. Zaman je bila Publijeva čuječnost, nemogoče poveljevanje. Sedaj je bil Publij navaden vojak kot vsi drugi. Njegova naloga je bila sama v tem, da svoje življenje čim dražje proda.

In skrajni čas je bil zanj, da je začel vih-teti meč. Sovražniki so ga obkrožili, a so v prvi vrsti pazili na prapore. Te je bilo treba najbolj braniti. Pokril se je s ščitom in sekal s konja z gotovo roko po onih sovražnih voj-
jakih, ki so se med seboj kosali za slavo, da priboje kak prapor in mala četica legionarjev, ki se je morala šele prebiti do svojega povelj-nika, je črpala iz njegovega zgleda nove moči. Posebno se je odlikoval nek steri vojak, ki se je vrgel med Publija in najbližje sovražnike in strašno mesaril. Čeprav sam v veliki stiski, se je sem in tja ozrl na hrabrega vojščaka. Bil je Rufij!

Komaj se je Publij spoznal, je ta že padel z okrvavljenim obrazom. Še enkrat se je div-gnil, stegnil svojo desnico z mečem proti po-veljniku in vzkliznil: »Svoj meč polagam v tvoje roke. Izvršil sem, kar mi je moj povelj-nik ukazal!« Še en udarec barbari ga je drugič podrl na tla, sedaj pa za vedno.

Publij, sovražnik kristjanov, je bil ginjen, kot še nikdar v svojem življenju. Pod prvim vtisom je hotel skočiti s konja in vrlenu vo-jaka, ki je bil še pred par trenutki tako zvest tovariš, podati roko v slovo, toda sovražniki so tako besno pritiskal nanj in njegovo malo

Z molitvijo k Sv. Duhu in govorom »Župnija — družina božjih otrok« bomo začeli našo proslavo. Po petih hitenjih Matere božje bo razsvetljava cerkve in gradu, streljanje in spuščanje raket. Po okolici bomo kurili kresove. V cerkvi bo pozno v noč priložnost za sv. spoved.

V nedeljo, 6. septembra, ob 6 zjutraj bo slo-veena sv. maša s skupnim ev. obhajilom mož in fantov. Govor »Duhovnik — oče v župniji« nam bo odkril globoki pomen duhovnega občestva. Ob 9 bo imel g. veliki mojster pontifikalno sv. mašo. O temi »Župnik v zarji svete maše« bo govoril prior g. Val. Učak. Popoldne ob 2 slovesne ve-černice. Nato bo na prostem igra »Naša apostola«. Sodeluje nad sto igralcev.

Ponedeljek bomo posvetili spominu rečnih. V ta namen bo ob 6 zjutraj slovesna črna sv. maša, nato procesija na pokopališče, kjer bo imel g. dekan Bratušek primeren govor. Popoldne okrog 6 bo prišel k nam g. škof ljubljanski dr. Rožman. Po večernih in evharističnem govoru bo procesija z Najsvetejšim. Vsi udeleženci morajo imeti prižgane plamenice. Z razsvetljavo cerkve, s spuščanjem raket in streljanjem hočemo tudi na zunaj pokazati svoje veselje in hvaležnost evharističnemu kralju, da že 700 let prebiva v naši aredi.

Dočim eta prva dva dneva proslave bolj ali manj namenjena domačim župljanom, naj bi bil torej praznik za vso okolico. Zjutraj ob 6 bo v cerkvi slovesna sv. maša s skupnim ev. obhajilom. Cerkljani govor »Župnija v Marijinem varstvu«.

Okrog 8 bomo slovesno sprejeli prevz. nad-pastirja lavantinskega dr. Tomažiča. Ob 9 bo imel na prostem pred cerkvijo g. knezoškof lavantinski tiho ev. mašo z ljudskim petjem, g. knezoškof ljubljanski pa nam bo govoril o duhovnem blagoslovu farnega občestva. Po službi božji bo istotam slo-voestno zborovanje, ki ga bo vodil g. prior Valerian Učak. Govoril bo g. sodni svetnik dr. M. Lavren-čič iz Maribora. Dalje bodo kratko spregovorili zastopniki posameznih župnij iz velikonedeljske dekanije. Popoldne ob 2 bodo večernice. Po ve-černicah ob 3 bo pa na marovskem dvorišču po-novilec slavnostne igre »Naša apostola«.

Na koncu igre pa bomo vsi skupaj, igralci in gledalci, zapeli zahvalno pesem, za milosti in sa-dove tridevnece, kakor tudi za milosti, ki so jih naši predniki 700 let prejeli.

VINA prvovrstna, po najugodnejših cenah kupite pri
CENTRALNI VINARNI v Ljubljani

Ugašajoče sonce

(Prevedel Vinko Lovšina.)

(Nadaljevanje.)

S hladnostjo izkušenih mojstrov bojne umet-nosti, katere ne spravi s tira divji hrušč in su-rovo pretepanje sedaj nerodno bojujočih se bar-barov, si je Publijev oddelak kmalu utrl pot skozi besneče valove človeških trupel. Kot pljun-jivo, tako so preorali legionarji množice Ger-manov. Zastonj so hoteli divjaki držati. Meči Rimljanov so odbijali nerodne udarce kolov in vsakega usmrtili, ki je prišel v razdaljo meča. Ako je pa padel legionar pod silo kola, so ga ajegovi tovariši takoj potegnili s konjem vred v sredino in praznino izpolnili.

Vse okrog je bobnelo. Frčale so puščice Ja-gizov, katere je spremljalo ropotanje njihovih nenavadnih ukrepov. Rimski lokostrelci in me-talci so trikrat odbili njihov napad. S tem so pa bili njihovi izstrelki izčrpani in morali so se nerabno za nadaljni boj umakniti v sredino. Vedno čelše je se sedaj glasilo povelje stotni-kov: »Sklonite se!« ker mrtvih in ranjenih je bilo sedaj toliko, da se niso mogli zanje več za-nimati, ampak so se morali varovati, da se ne razprše.

Komaj so se Jagizi umaknili, ko so napadli Publijev oddelak na obeh krilih avži marko-manski pešci. Kmalu so na obeh straneh bile sulice in kopja nerabna. Samo z meči, mož z možem so se borili: Res, da so bili Markomani slabši v rabi kratkega železa, a imeli so pre-moč. Rimska krila so bila kmalu pretrgana in sovražnik se je zaril v osrčje oddelka. Za mar-komanskimi borci so natiskali divjaki s svojimi koli in povečali odprtinu. Legionarji so se bo-rili z obupnostjo gladijatorjev, a njihove roke so bile že utrujene. Le s skrajno težavo se je posrečilo Publiju, da je vzdrlžal v redu vojske.

četico, da ni smel opustiti nobenega udarca z mečem.

Toliko hitreje in jače je švigal meč-v nje-govi roki. Bliznjemu barbaru je zadal udarec čez glavo in s svojo roko je porinil meč v istem udarcu drugemu med rebra. Ko ga je potegnil, je naletel na tretjega in skoro istočasno je po-drl s svojim ščitom četrtega s konja.

Toda zastonj se brani s prisotnostjo duha in spretnostjo; dolgo ne more kljubovati pre-moči. Sto rok nima in sto mečev vidi nad svojo glavo. Še nekaj sekund in neizogibna usoda ga bo doletela toliko bolj, ker je njegov gvesti bojni konj ranjen. Že se nagiblje in steguje vrat kot preganjena divjačina, ki slepo drvi v svojo pogubo, ko zasliši za seboj germansko povelje, izrečeno z jasnim glasom, katerega dobro pozna.

Z naglim obratom zasučé hitro odločen svo-jega konja, da maščuje poraz legije na po-vzročitelju. Toda isti trenutek pade Servijev ščit na njegovo čelado s tako silo, da legat omahne in omamljen pade s konja. Po uselih začuti brnenje pred njegovimi očmi se stemni. Zdi se mu, da še sliši latinske besede: »Leži mirno, ne gani se!« potem ne sliši, ne vidi, ne čuti nič več.

Ko se je rimski vrhovni poveljnik zdramil iz nezvesti, je bilo okrog njega tako tiho, kot bi se nikdar ne dotaknili uničujoči vojni po-hodi teh tal. Utihnil je krič barbarov. Kot sen se je vstila zgodovina preteklega dne pred njegovimi duhovnimi očmi.

Kot sen? V resnici, Publij je zopet zaspal in še enkrat vse sanjal: prve znake prihoda barbarov, alarmiranje tabora pred sončnim vzhodom, njegov nagovor na legijo, izpad zverl in ljudi iz germanskih gozdov, različni oddelki boja — vse, vse vprek.

Naenkrat se je zdrnil... prišel je v svo-jih sanjah do zadnje točke svojih doživljanj,

Iz raznih krajev

Studenec pri Sevnici. Po dolgi, zelo mučni bolezni je umrl na Studencu vrl krščanski mož Janez Strubelj. Rojen je bil 11. maja 1853 v vasi Peč pri Višnji gori, kjer je imel prav lepo, obširno posestvo. Bil je ključar farne cerkve na Polici in veliko let se je udeleževal tudi kot občinski odbornik. Vedno je stal v vrstah bojevnikov nekdanje SLS in posebno rad prebiral »Slovenec« in »Domoljub«. Vse svoje otroke je vzgajal v strogo krščanskem duhu. Najstarejši sin Ivan je župnik v naši fari, drugi sin pa je prevzel posestvo na domu. Da ta dela čast svojemu očetu, je dokaz, da je župan višnjegorske občine, gospod ban pa ga je odlikoval s tem, da je imenoval banskim svetnikom. — Na stara leta si je pokojnik zaželel počitka. Zato se je preselil k svojemu sinu-župniku. Tukaj je bil najljubši njegov tobitnik farna cerkev. Pri vsaki maši si ga videl, kako je klečal in pobožno molil. Vsak dan je tudi pristopil k misi Gospodovi in tudi na smrti postelji prejemal sv. obhajilo, dokler je mogel kaj zaužiti. Kako je bil priljubljen pri ljudeh, je pokazal njegov pogreb. Na pokopališču ga je spremljalo poleg 6 duhovnikov veliko število njegovih prijateljev in znancev. Ob odprtem grobu sta mu spregovorila poslovinne besede g. dekan iz Škocijane in g. župnik ob Sv. Duha in slavila njegove vrline tako ginjaivo, da ni ostalo suho nobeno oko. Pevci pa so odšli pretresljive žalostinke. Splošno mnenje je, da studenška fara še ni videla takega pogreba. Mirno počivaj, blagi mož, v lepi dotenjski zemlji, tvoja duša pa naj uživa plačilo pri Bogu.

Novo Oselica. Prosvetno društvo bo igralo dne 6. septembra ob 3 popoldne novo ljudsko dramo v 5 slikah: »Črna žena«. S to igro odpira društvo jesensko sezono. Pred igro bo pozdravni govor in nastop društvenega pevskega zbora. Pridite!

Velesovo. Marijina božja pot v Velesovem je ena najstarejših v Sloveniji. Čez dve leti bo preteklo 700 let, odkar se je tu osezala prva romarska cerkev in samostan dominikank. Sedanja cerkev, ki je posvečena Marijinemu oznanjenju, je po svoji lepoti in umetniških slikah znana daleč naokrog. Vsako leto prihaja semkaj veliko romarjev iz bližnjih župnij in tudi iz oddaljenih krajev. Ob nedeljah in praznikih je redno dvojna božja služba ob 6 in ob 10. Posebna znamenitost v tej cerkvi je kip Matere božje z Detetom, ki se hrani v mali

kapelici za velikim oltarjem. Pobožni romarji so imeli navado, da so prinašali razne dragocenosti, prelane, nakitja, in jih obešali na ta Marijin kip kot znak zahvale za ušlisanje prošnje. Letos v januarju se je tat skril zvečer v cerkvi in je pokradel vse dragocenosti z Marijinega kipa. Marija je pa poskrbela, da je prišel tat v roke pravici. Sodnija je sodaj vrnila cerkvi vse, kar so pri tatju že dobili, mekaj je pa še odprdal. Strokovnjaki trdijo, da je bil ta kip narejen v začetku 13. stoletja. Gotovo je, da je Mati božja v tej podobi najstarejša velesovska. Največja romarska shoda sta na Mali Smaren in Rožnovensko nedeljo. Kraj je oddaljen od železnice v Kranju 11 km, vendar vozi tu mimo avtobus na progi iz Ljubljane proti Kranju, tako da je dostop v Velesovo primeroma lahek.

Ježica. V nedeljo, 6. sept., ob 8 zvečer bo pred cerkvijo narodna igra iz turških časov »Miklova Zala«. Ker se dejanje vrši na korostkih tleh, bo kot predigra popoldne ob 3 istotam korostki narodni občaj »Štehanje« (t. j. zblijanje soda) z narodnim plesom. Vsi vabljeni!

* Marija Praprotnik z Ljubnega, o katere smrti smo zadnjič obširneje poročali

Devica Marija v Polju. V nedeljo, dne 6. septembra bo v okrožju kašojске podružn. sv. Andreja tako zvana »stara nedelja«. Že od pamtliveka je bila ta dan v podružnični cerkvi služba božja. Letos je ne bo, zakaj neki gostilničarji se niso hoteli podvreči tozadnevemu škofjskemu odkoku glade plesa. Gospoda kaplana eta poskušala vse, da bi se natepel dovoljen izhod, a eta naletela na gluha usesa. Saj bi se samo z malo dobre volje lahko dosegel sporazum, zlasti v korist delavstva na ta način, da bi, če smo že tako bogati, namesto v nedeljo, veseličili v ponedeljek in naslednji dan. Pa pravijo nekateri: to je stara navada. Mi pa trdimo: stara elovenska navada ni samo pijača, jedaja in ples, ampak tudi redno obiskovanje nedeljske službe božje, prejem zakramentov, spoštovanje duhovnične, poštenje in še mnogo drugih lepš lastnosti. Ali vam, ki zagovarjate nedeljski ples a »stara navado«, v naštetih pogledih vest nič ne očita? Zakaj se pa teh starih navad ne držite z vso doslednostjo?

Beričovo pri Ljubljani. Na praznik Marijinega Vnebovzeta je umrl nenadno posestnik Jakob Avac, p. d. Avžlekar, v 62. letu življenja. Pokojni je bil dolgoletni naročnik »Domoljuba«, vzoren gospodar in skrben družinski oče. Ko so zjutraj domači odhajali v cerkev, je ostal doma za varuht. Odpravil se je med cvetoče vrtnice, do katerih je imel posebno veselje. Na vrtu se je zgredil in njegova blaga duša je odhitela z Marijo med cvetje, ki nikdar ne ovene. Počivaj v miru in v tvojih večno plačilo za tvoja mnoga dobra dela.

Višnja gora. Pretekli ponedeljek je bil v Višnji gori pogreb, kakor jih ljudje malo pomnijo. Pokopali so 19letnega Jožeta Zupaničja iz Sp. Brezovega, ki je postal žrtev avtomobilske nesreče. Pokojni je bil zaposlen pri trgovcu Omahnju, ki ga je poslal na Dobravo pri Višnji gori. Ko se je Jože vračal, se je na strmem križišču z vso zilo zaletel v tovorni avto g. Jožeta Reamana iz Radovnice, ki je v tistem trenutku privozil v smeri proti Novemu mestu. Udarce je bil silovit. Pokojni si je popolnoma odbil desno roko, le za kožo se je še držala rame, si štirikrat zlomil nogi, pretrgal tetra in izbil vse zobe v spodnjo čeljusti. Avto pa ga je vrgel še kakih 10 m od ceste. Kljub silnim poškodbam pokojni vso čas ni izgubil zavesti. Prvo pomoč mu je nudil zdravnik dr. Fedran, nakar ga je g. Omahnj prepešal v ljubljansko bolnišnico. Tu pa mu niso mogli pomagati in je umrl. Mestni pogrebni zavod ga je pripeljal na dom, kjer so ga položili na mrtvaški oder. Pokropiti ga je prišla

do kratkega srečanja s Servijem. Odprl je široko oči in bil je popolnoma čuječ in popolnoma pri zavesti. Videl pa je samo vnanjo temo. Kmalu je vendar začutil, da je obraz pokrit. Vrgel je zagrinjalo — surov plašč navadnega legionarja, s katerim je bilo pokrito vse njegovo telo z glavo vred.

Od zgoraj iz čistega, z malo meglico prevlečenega modrega neba krasne poletne noči, je gledal nanj mesec — isti, ki je včeraj obsedal batavijski tabor, v katerem so spali mirno, brezskrbno, zaupajoča na svoje sile tisoči zdravih vojakov. Tudi iste svetle zvezde so migljale na nebesnem oboku, čeprav je splaval gori sopar morja krvi in nešteto zadnjih vzdihljajev. Niti ena zvezdica ni pordela ali postala bledejša kot včeraj...

Publij je zaprl oči in poklical v budnem stanju v spomin dogodke preteklega dne. Vse do zadnjega trenutka, do močnega Servijevega udara, ki mu je vzel zavest, je bilo jasno pred njegovimi očmi. Toda k grozni sliki so se takoj pridružile misli o njegovi krivdi ali nekrivdi.

Prvič v svojem življenju je podlegel na bojnem polju — tako grozno uničen kot nekdanji njegov praded Var v fertoburškem gozdu. Niao ga premagale Servijeve umetnosti, ampak njegov lastni rimski ponos, ki je podcenjeval barbare. Ako bi se bil zmenil za opomtno, s katerimi niso štedili napram njemu naseljenci in trgovci, in ne udarjal po zraku, bi bil lahko zbral v taboru in okrog tabora veliko več moči. Pritegnil bi bil vse čete, ki so bile razprostrjene ob Donavi. Saj je vršil čast in službo izrednega legata imperatorjevega. Njegovemu povelju so bile poslušne tri provincie: Vindelicija, Racija in Norik.

¹ Vindelicija: dežela med Leho, Ino, Donavo in Alpanji; Racija: dežela med St. Gothardom in Breuerjem; Norik: Avstrija pod Donavo, Salzburška, Štejeroka, Koroška.

Ali je napram domovini kaj zakrivil? Ali je grešil z lahkomišelnostjo, ali nepremišljenostjo? Vest poveljnika in vojakov mu ni delala nikakih očitkov. Storil je, kar je mogel, dokler ni obležal brez zavesti. Da, premagala ga je samo rimska osabnost, ki je tišala v sled mnogostoletnega izročila o vojnih triumfih v njegovi krvi. Razen tega pa je igrala svojo vlogo tudi jeza bogov. Kajti samo razdražene nazemske moči so mogle poslati nad deželo tako poplavo, kakršne ne pomni zgodovina doslej. Saj so vdrlali čez Donavo narodi, o katerih ni vedel ne slišal Publij ničesar. In kakor daleč je seglo njegovo oko, povsod so valovale take množice naroda, da so se v sivi daljavi strelili v svetlo. Ves sever s svojimi znanimi in neznanimi narodi je bil pod orožjem, da poruši sveti Rim. Takega napada ni mogel nihče naprej slutiti.

Njegova vest je bila torej čista. Ničesar ni zakrivil. Vsak drug poveljnik bi bil an njegovem mestu ravno tako postopal.

Sedaj šele je čutil Publij potrebo, da se dvigne, a tudi sedaj je čutil na svojih nogah neko breme. Bile so pod nekim konjskim truplom, k sreči samo pod vratom in glavo tako, da se je mogel z malim naporom rešiti. Spočetka se ni mogel držati pokoncu, ker njegove noge so bile zamrle in ko se je prvič premaknil, je padel po dolgem jez kup trupel. Čim bolj se je trudil, da se postavi na noge, toliko je začela kri v udih krožiti hitreje in kmalu je občutil gibčnost, ki mu jo je vzela samo velika utrujenost.

Ko je stal pokoncu, se je ozrl na okrog. Rimski in barbarski vojaki so ležali po dva, po tri, na kupe in mirno spali zadnje spanje poleg ali drug čez drugega. Kakor daleč je segel njegov pogled: nič drugega kot trupla ljudi in konj in v bližini in daljavi številni ognji in plameni. Tabor Batavijcev je svetlo gorel. Ta ogromna baklja je pomagala mesecu razsvetljevati grozno sliko. Poleg tega so gorele številne

naselbine, vasi in mesteca širne okolice. Tako so razsvetljevali barbari svoja pota. Oni sami pa so bili že tako daleč od njega, da je dušila razdalja ves njihov hruš.

Publij je poslušal, morda bo slišati kak glas, ki bo iskal pomoči, morda je bog vojne še komu drugemu prizanesel kot njemu, da bo imel tovariša v tej grozopolni uri. Toda oni, katere so zmagovalci pustili na krvavem polju, niso potrebovali nobene pomoči živih. Nehali se stradati in žejeti, sovražitni in ljubiti. Niso se prebudili niti od kričanja jastrebov, ki so krožili nad bojnim poljem. Brez odpora so si pustili izključati oči in razmesariti truplo. Publij se je zgrozil ob tem grozovitem pogledu, čeprav mu krvavi prizori bojišč niso bili nič novega. S povečano glavo se je vdal premišljevanju. Kot bi ga hoteli bogovi kaznovati samo radi njegovega ponosa, so samo njega pustili živega iz njegove legije, njega, ki je pozdravil groznejše barbarov vedno s podcenjevalnim smehotom. In poleg tega mora zahvaliti svoje življenje samo velikodušnosti svojega nekdanjega prijatelja, izdajalca in morilca legije. Ko si je poklical v spomin vse okoliščine, je moral priti do zaključka, da ga je Servij namenoma omamila s čestotom in pokrtil njegovo telo s težkim vojaškim plaščem, da ga reši.

Lahko zadene Rim ista usoda, kot one bedne, katere je toliko stoletij privezoval na svoje triumfalne vozove. Lahko se bo zvijal pod nogami močnejšega — kot navaden suženj, ki prosi onega usmiljenja, katerega je prej kot gospodar teptal z nogami.

»O bogovi, bogovile! je mrmral Publij in očitaječo zrl v nebo. »Kje si bil ti, Mars, ko se je razbila moja ljubljena legija kot ilovna posoda...? Ali ti nisem zvesto služil od svoje prve mladosti...?«

Nebo je pa molčalo. Tudi luna se ni zmečila za bojno poljana, čeprav so se lomili njena žarki v tisoč široko odprti oči.

skoro vsa fara. Prav tako so ga spremili na zadnji poti. Imel je nad dvajset vencov, brez števila šopkov, nosila pa ga je fantovska Marijina kongregacija, katere zvest član je bil pokojni ves čas. Kongreganti so ga spremili tudi z družbino zastavo in prekrasnim vencem. Sodeloval je tudi pri Prosvetnem društvu kot igralec. Pokojni je bil mičen, plemenit značaj, priden kot čebelnica, zato so ga vsi spoštovali. Zlasti težko pa ga bodo pogrešali domači. — Naj mu sveti večna luč, preostali naše sožalje!

Šmarje pod Ljubljano. Zapustil nas je g. kaplan Josip Rozman in odšel na novo faro Grčarice pri Kočevju. Zlastno je slišati besedo slovesa od blažega gospoda, ki je 6 let neumorno deloval med nami kot dušni pastir. Iz srca hvaležni mu moramo biti. Vedno ga bomo okranili v lepem spominu. — V naši farni cerkvi lepo prepevamo, zlasti naša mladina navdušeno prepeva pod vodstvom gospoda organista. — Šmarje napredujejo. Popravljajo našo jarno cerkev. V prvi vrsti je to zasluga našega gosp. župnika, pa tudi naši možje in fantje se veliko žrtvujejo. Le tako naprej! To je bilo zelo potrebno. — Dobili smo novega gosp. kaplana. Želimo mu obilo uspeha pri njegovem delu.

Krško ob Savi. Glavni romarski shod v cerkvi sv. Rozalije bo na angeloslovesno nedeljo, to je prvo nedeljo v septembru. V ta namen bo že v soboto pri sv. Rozaliji maša ob 8, zvečer ob 6 pa je običajna pridiga in pete litanije Matere božje. Po litanijah je prilika za spoved, kakor tudi v nedeljo jutraj od petih dalje; nato je v nedeljo jutraj ob 6 maša z blagoslovom in cerkvenim darovanjem. Ob 10 bo imel slovesno opravilo in darovanje za cerkvene potrebe g. Maks Stanovnik, gimn. katehet iz Ljubljane.

Dobrova pri Ljubljani. Božja pot M. b. na Dobrovi je vedno bolj obiskana. Naši predniki so tu našli tolažbo v nesrečah in pomoč v atakah. Zato ni čudno, da so se v tako obilnem številu zatekali k Mariji na Dobrovi. Predvsem je nekdanje mesto Ljubljana iskalo pomoči na Dobrovi. O tem nam spričujejo zgodovinski zapiski. Tako se je mesto l. 1682 zateklo k Mariji na Dobrovo, ko je že četrti leto razsajala kuga po Koroškem, Štajerskem, Hrvaškem in po Gorici. V procesijah so nekdanje prihajale okoliške župnije na Dobrovo. Sedaj ne prihajajo več v procesijah, a posamezni romarji čutijo potrebo, da obiščejo božjo pot na Dobrovi vsako leto. Romarska pobožnost traja od velikega šmarna do nedelje po malem šmarnu. Nedeljska pobožnost je sedaj tako urejena, da so sv. maše od petih do

polenajstih. Vsako nedeljo in praznik je pet sv. maš. Popoldne ob 4 pridiga in slovesne pete litanije Matere božje. Na angeloslovesno nedeljo, 6. septembra, bodo imeli ob 9 sv. mašo in pridigo g. nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič. V nedeljo po Malem šmarnu pa prevz. g. škof dr. Gregor Rožman. Naj Marija, ki je pred skoraj 1000 leti izvolila na Dobrovi svoj sedež milosti, tudi sedaj še vse romarje, ki se zaupno zatekajo k njej, obilo blagoslov. Ljubljancem sporočamo, da vozi avto z Borštnikovega trga po potrebi vsako uro in tudi večkrat.

Slovenci v Zagrebu. Na praznik Marijinega Vnebovzeta, ko so se zbirali tisoči vernih Slovencev okrog stiškega samostana, smo zagrebški Slovenci od vseh strani velikega mesta hiteli proti sv. Ksaverju, kjer je pokopan škof dr. Anton Mahnič. V prelepi cerkvi je imel g. Jože govor, v katerem je omenil obletnico lanskega euharističnega kongresa v Ljubljani in 800 letnico stiškega samostana, kar so ravno tedaj selavili v Stični. Tako smo bili tudi vsaj v duhu pri svojih rojakih in obnovili smo z njimi sklepe lanskega kongresa. Pete litanije je ob asistenci opravil preč. g. kanonik Barle Janko, odpevala pa je vsa cerkev. V nedeljo (16. avg.), ko je žegnanje pri sv. Roku, smo se morali pa kar za ves dan umakniti. Zato smo jo mahnil na Sljeme, ki je najvišja gora v zagrebški okolici. Ob 6 smo odšli od Sv. Roka, ob 10 pa smo imeli sv. mašo pri sv. Jakubu. V lepi Marijini kapelici na Sljemeni smo bili še pri večernicah in se nato vrnili v mesto. Bilo nas je okrog 80. Vreme je bilo zelo lepo in veseleje splošno. — Gregorič Jože, slov. duhovnik.

Št. Vid pri Stični. Vodovod bomo vendar dobili. Pretečeni teden je bila voľvodna obravnava. Ako ne bo kakega ugovora, prično prihodnji mesec kopati jarko. Preteklo je 40 let, da se je želja št. viških vaščanov izpolnila. Ob vsaki suši je bilo veliko pomanjkanje vode. — Pretekli teden smo imeli hudo vročino. Bili smo se za ajdo in repo. V nedeljo je pa blagodejni dež namočil težne njive. Dasi ravno je pšenica bolj slabo uspela radi prevelike mokrote spomladaj vendar ne bomo še kruha stradali, če se ajda dobro obnese. — Dne 2. marca 1935, je umrl v št. Vidu pri Stični Pajek Janez, star 71 let. Bil je več let bolehen. Okrog hiše se je ob palico naslanjaje sprehal. Palica se mu je tako priljubila, da je naročil pred smrtjo, naj mu jo dajo v grob. Nesrametni ljudje so pa začeli govoriti, da je zato naročil, naj mu dajo palico v grob, ker je imel v njej akrite tisočake. Ta

govorica je prišla tudi nekemu nepridipravu na uho. Zato je v noči med 22. in 23. avgustom izkopal grob, vdrl krsto in palico odnesel. Seveda se je grduj gotovo strašno zjezil, ko je videl, da palica ni votla. Pokojni Pajek Janez ni bil skopuh. Kadar je imel kaj gotovine, je rad drugim pomagal. Ko so popravljali pred leti v župni cerkvi veliki oltar, je kar 1000 Din podaril. Za svoja dobra dela niti v grobu nima miru. Kam smo prišli?

Sv. Trije kralji na Vrhu. Blizu se Mali Šmaren, ko se na tisoče ljudi zbere pri Sv. Treh kraljih. Velicasnemu romarskemu shodu bi letos utegnila škodovati govorica, ki se širi ponekod, češ da dostop k Sv. Trem kraljem ni dovoljen. Romarjem in izletnikom sporočamo, da je ta govorica popolnoma neosnovana. Pridite, po kateri strani hočete, nikjer vas ne bo nihče ustavljal. Na predvečer praznika bo ob 7 pridiga in pete litanije Matere božje, na praznik pa kakor običajno dvojna služba božja: ob 6 in 10.

Dev. Marija v Polju. V kratkem se bo treba odločiti, komu bomo zaupali vodstvo občine. Velika občina z okoli 6500 prebivalcev in do 1300 volivci, ki je danes predmetna občina velike Ljubljane, je bila pred vojno v pretežni večini kmečka. Po vojni se je začela proletarizirati in naglo razširjati. Poleg kmetov in obrtnikov je tudi do 1300 delavstva, ki je zaposleno po ljubljanskih tovarnah in podjetjih, na železnici in domači papirni tovarni. Precej je tudi uradništva. Jasno je, da se bo moralo tem dejstvom prilagoditi tudi delo občine. Nastale so nove potrebe tako v gospodarskem kot v socialnem oziru. Jasno je, da v tako mešani občini ne gre predpostavljati en stan pred drugim. Samo v medsebojni stanovski skladnosti bodo uspehi in koristi občanov. Priprave za občinske volitve so v polnem teku. Najdelavnejša je naša krajevna organizacija JRZ, ki postavi svojo listo z nosilec predsednika stranke g. Kebrom. Poleg imenovanja se snujejo razna bratstva kot smo jih že vajeni. V koliko bo uspelo, da se združijo vsi protivniki proti JRZ pod enim klobukom, je seveda vprašanje. Eno je gotovo, da JNS, ki je po 6. januarju 1929 vladala v občini, ne pride v poštev. Gotovi JNSarški generali še danes ne upajo na dan. Vsemogočna stranka je tudi na občini tako gospodarila, da je moralo poseči vmes državno tožilstvo na podlagi razkritja revizije in nekaj jih je bilo obsojenih na občinske kazni. Kot že rečeno, tvorijo organizacijo JRZ bivši pristaši SLS, tako kmetje, delavci, obrtniki in uradniki, ki so se s svojim delom že v prejšnjih letih izkazali tudi v občinskem gospodarstvu. Edino tem gre zahvala,

Ni videl Publij prvič, kot priča in voditelj mnogih bitk, s trupli posejanega polja, toda v tej, od jastrebov poživiljeni samotni je bilo toliko grozote, da je Publij vroče želel, da bi kak mrtvec vstal in ga nagovoril s človeškim glasom, čeprav bi bil to kak pol nag barbar. Živ človek si je želel drugega živega človeka brez razlike, bi li bil to prijatelj ali sovražnik.

Sklenil je, da bo pogledal, ali bi našel še kako toplo ali trepetajoče človeško telo. S prvimi koraki, ki jih je naredil, ko je vstal, je obšel kup trupel, na katere je bil prej padel. Na enem, poleg konja ležečem truplu je spoznal svoje lastno delo. Ledena groza je spreletela njegove ude.

Nedaleč odtod je ležalo truplo legijonarja, z okrvavljenim obrazom, ki je držalo z iztegnjeno desnico meč.

Rufij, zbudi se! je nehote vzkliknil Publij. Toda Rufij je bil za vedno rešen dolžnosti, ker je ubogal klic svojega poveljnika.

Kesanje je za storjeno žalitev, ki jo je povzročil dobremu kristjanu, je tako prevzelo Publijevo srce, da se mu je zablistela solza v očeh v mesečini kot dragocen kamen.

Svojega odlikovanja si nisi mogel odnesti iz glavnega stana v tabornu, je rekel z ihtečim glasom mrtvecu. »Ker si pa po tako zvesto in ubogljivo prestani dolžnosti odšel v tabor vseh padlih rimskih vojakov, te hočem odlikovati kot nikogar poprej. Ti si izročil v moje roke svoj meč. Vzemem ga iz tvoje desnice, da ga shranim v Rimu v Marsovem templju.«

Sklonil se je čez truplo, solza iz njegovega očesa je padla na Rufijev obraz, na njegovo kri in Publij se je ni sramoval.

Vzel je kratki legijonarjev meč in je hotel ravno iti naprej, ko se mu je zdelo, da ališ šum od tabora sem. Zadržal je sapo, prisluškoval in gledal.

V ozadju že slabotnejšega plamena so se pokazale oddaljene temne postave, ki so bile

vedno večje, kolikor bolj so se bližale bojišču. Pred njimi je plapolala nemirna rdeča luč.

Tej luči je šel Publij z nemirnim srcem nasproti.

Samo čez mrliča ga je peljala pot. Okrog vsakega trupla legijonarjev je ležalo več barbarov. Drago so prodali svoje življenje... Izvrstni vojaki so bili... O Rim! ti na bogove pozabljaljoš Rim, ako bi bil sedaj tu in videl, kaj si izgubil s temi vojaki!

Že so bile črne postave na robu bojišča. Bila sta dva jezdec, izmed katerih je eden vedno tla osvetljeval z bakljo. Pomikala sta se polagoma, očitno iskaje koga med mrtvci.

Ko ju je Publij že lahko dobro razločil, je obstal in zaklical: »Kdo je.«

Jezdec sta obstala, eden je dvignil bakljo visoko gori.

»Kdo je!« je zaklical drugi glasneje.

»Publij...! Publij!« se je srebrno glasilo v nočni tišini, srebrno čisto in tako veselo, da se je Publij po celem telesu stresel.

Vsa kri mu je zastala v srcu, da se je vsa vroča razlila po žilah.

Ona naj bi bila? — Ona ta?

Eden jezdec je zdirjal čez mrliča naprej, drugi pa za njim. Tudi Publij je pospešil svoje korake. Ko so prišli skupaj, je zdrsnil prvi jezdec s konja in se vrvel z razprostrtimi rokami Publiju okrog vratu.

»Publij...! Publij...!« je ihtela Mucija na prsih ljubljenelega moža.

Pozabil je v sebi rimskega domoljuba in strogega pretorja, njenega sodnika. Ne meneč se za svoj oklep jo je privel k sebi. Bogovi so mu jo poslali v najtežji uri njegovega življenja kot najdražjo, najljubšo tolažbo. Ob uri, ko bi tudi divjega, barbarskega sovražnika veselo pozdravil, se je pojavila ob njegovi strani ona, najdražje bitje, ki hoče z njim deliti celo življenje veseli in trpljenje. Ona, nekoč izmed vseh Rimljanov od njega izbrana, potem pa od

njega samega smrti izročena. In zvesto je visela na njem. Tako srečanje ni moglo biti samo naključje.

Publij je ni vprašal, odkod je prišla, njegova sreča je bila prevelika. Jekleni mož, neizprosni kakor do sebe, tako do drugih, je občutil sedaj slast prave ljubezni, moč zvezde dveh src.

»Mene je razjedalo domotožje... v Rim, v Rim. Ponoči so me strašile sence Kornelijcev, podnevu me je mučilo rožljanje orožja barbarov... Bilo jih je toliko... o toliko...! Moje srce je koprnelo k vam, hotela sem vas obvestiti... Toda on, Servij, je čeval nad mojimi koraki neprestano, nisem mogla priti k vam... Ko so odšli, sem šla po njihovi sledi... Ta suženj me je spremljal. On je Servijev, je a naš, on je vojni ujetnik Radboda... Ti ga boš plačal, Publij!«

Dalje ni mogla govoriti. Zopet je ihtela, močnejše kot prej.

Publij jo je skušal pomiriti, a je še bolj jokala. Ko je opazil, da imajo njegove besede samo nasproten uspeh, jo je nehal prigovarjati in ji je samo ljubeznivo gladil lase.

»Publij!« je zopet spravila iz sebe. »Z gora sem videla tebe in tvoj poraz... Ne, tebe nisem videla, samo slutila sem te... Tresla sem se za te... molila sem za te k svojemu Bogu kot takrat na rimskem Forumu, ko ga še niti sama nisem dobro poznala, ti pa si bil v veliki nevarnosti... Po bitki sem te iskala... mislila sem, da si mrtvec... pa te imam sedaj živega... Publij... moj Publij!«

(Dalje prih.)

Delovanje katoliškega tiska je hvalevredno. Katol. časopis je stalen kaplan pri širjenju vere. (Benedikt XV.)

kar je bilo za občno dobrega in koristnega naravnega. Tega se morajo občani in volivci zavedati, ko se bodo odločali. In če nekaj je, česar se moramo pri teh volitvah zavedati. Dokazati moramo, da stojimo pri teh volitvah s svojo občino neomajano trdno za svojim voditeljem dr. Korošcem, ki edini nam more prioriteti ono mesto v državi, ki nam gre. Pojdimo torej na volišče strjeno in s navdušenjem za listo JRZ, da zmaga poštna, pravična, delovna stranka.

Cerklje na Gorenjskem. Stoletnico rojstva Davorina Jenka bomo na vsi moč slovesno praznovali 20. septembra, nedeljo pred sv. Matevžem. Še tri slabe tedne, pa bomo odkrili dva spominika temu po postavi majhnemu, po umetniškem duhu velikanskemu možu. — En spominik stoji na prostoru, kjer je bila do nedavna Jenkova rojstna hiša: v Drorjah pri Podjedu. Sestavljen je iz kamnitih obojev krog vrat in oken nekdanje rojstne hiše. — Drugi bo stal v Cerkljah pred kapljo, tako da bo gospodari nad vso cesto v zgorajem koncu. Betonirani podstavci v zemlji že stoji, Jenkova glava, v dvojni naravni velikosti, je tudi čaka v Cerkljah, skoraj tri metre visoki mogočni steber bo pa tudi kmalu narejen, da bomo glavo nanj posadili. — Naši pevci se že dlje časa vneto pripravljajo, da bodo med našo peli dve mogočni sedmeroglasni Jenkovi cerkveni skladbi: pred povzdigovanjem »Kerubinski pesem«, po povzdigovanju pa »Blagoslovljena«. Peli bodo pevci od vseh štirih cerkva, kjer imamo v fari gospode: cerkljanski, brnjski, lahovski in zaklški. Skupni zbor bo imel okoli 60 pevcev. Dolgi skladbi sta pa taki, da bo moški zbor venomer menjal s mešanici. — Ker bo toliko pevcev, bomo morali še malo »korac podreti, da bomo vse gori spravili. — Kaže, da bodo slovesnosti, kakor jih Cerklje še niso doživlele. O drugih pripravah in podrobnem sporedu pa prihodnjič kaj.

Trebnje. V težkih časih nam lepa beseda in lepa pesem lajkata dneve. Z vso marljivostjo se pripravlja Trebjanjsko pevsko okrožje za spominsko proslavo Josipu Stritarju, pesniku Sorškega polja Simonu Jenku in komponistu Davorinu Jenku, ki bo v prosvetnem domu v Trebnjem na praznik 8. septembra. Proslavo bo tvorilo petje posameznih zborov Trebjanjskega pevskega okrožja. Pri skupnem zboru bodo še sodelovali pevski zbori St. Janž, Catež in Trilžice. Nastopilo bo 150 pevci in pevcev pod vodstvom okrožnega pevovodje g. Tineta Ulage. Na pro-

gramu so samo Stritarjeve in Jenkove pesmi, katere je po večini komponiral Davorin Jenko. Med koncertom bo pritaeren nagovor. Vsi ljubitelji pesmi, pridite!

Škocijan pri Turjaku. Po 100 letih prvič je bila nova maša na Dolenjskem, katero je bral novomašnik iz družbe Jezusove. Ta čas je začela naša škocijanska župnija. Zahvaliti se imamo zato našemu g. župniku, da je na našo prošnjo pregovoril svojega brata novomašnika Antona Zupančiča, ko je po dolgih letih študija v tujini na svetovnih univerzah prišel v svojo domovino. Na predvečer nove maše smo prišli k sprejemu iz cele župnije. Vse cerkvene organizacije so bile navzoče z zastavami in so pozdravljale g. novomašnika. Mladina ga je obdipala s cvetjem. Zvečer smo mu napravili lepo podoknico. Do solz smo bili ganjeni, ko je stopil med nas g. novomašnik in se nam tako toplo zahvalil. Ves naš trud je bil pa nam plačan, ko nam je povedal, da je šel v samostan med zidovje in se odpovedal vsemu ne zato, da bi ostal med zidovjem, ampak da bi toliko bolj nemoteno delal za svoj narod in da je šel v tujino študirati, ne zato, da bi tujim služil, ampak zato, da bi videl, kako drugi narodi delajo in bi tudi on bolje služil nam svojemu narodu, ko se vrne nazaj. Zelo smo hvalili g. učitelja iz D. M. v Polju Franji Širnik, g. učitelja iz St. Jurja Galetovi in gospe učiteljici Erkerjevi iz Karteljevega, ki so nam kar več dni žrtvovali in pomagale za slovesnost. Izredno je povzdignil cerkveno slovesnost g. dekan Anton Skubic, sorodnik novomašnika, s svojim krasnim, globoko zasnovanim govorom v cerkvi. V dvoranah pa je 10 belo oblečenih deklic z venčki na glavi uprizorilo prizor: Srce Rešenikovo, in srce svečeničovo in novomašniku podarilo cvetja v znak ljubezni otrok do duhovnika. Bilo je vse tako lepo, da ne bomo nikoli pozabili te slovesnosti.

Boj za naše občine

Tahinaj. Dne 20. septembra imamo spet občinske volitve. Notranji minister dr. Korošec je namreč izločil iz te občine del češnješke katastrofske občine, priključil ji je pa vsa Pišajnovica in Gabrovica in lukoviške občine. So preureditvi so predvsem zadovoljni češnježani, ki so dobili skupno s Blagovico lastno občino, in posestniki iz

Pišajnovice, ki s prišli pod Šmartno, s katerimi ga vežejo gospodarski in drugi stiki. S prihodnjimi volitvami bo končno odpravljena žalostna doba JNSarskega strahovanja v naši občini. Izginiti bo nestvor, ustanovljen proti ljudski volji. Saj dobro vemo, kako in zakaj je bila ustanovljena taka tuhinjska občina! Ne iz krajevnih ali gospodarskih ozirov, temveč je JNSarska gospoda hotela bežati ljudstvo in dobiti povod za ponovne volitve. Dne 20. septembra bomo zavedni volivci pomedli s sodnim odborom, o katerem dobro vemo, kako je bila izvoljena. Saj smo jeseni leta 1933 morali dvakrat voliti, in Bog ve, kolikokrat bi še volili, če ne bi končno z orožništvom, terorjem, globami, grožnjami, potvarjanjem itd. »zmagal« JNS. Saj je bil kamniški okraj v tem oziru neka posebnost. Kako se je volilo v tem okraju, nam najboljša priča razsodba upravnega sodišča v Celju, ki je dokazalo, da so volili za JNS ne samo živi, temveč tudi mrtvi, dalje odsotni, kaznjenci v zaporu, fantje, ki so služili pri vojakih itd. Tako potvarjanje ljudske volje je prava narodna sramota in očitno zasmeševanje ljudske volje. Dobro se še spominjamo teh žalostnih časov, ko je bil poštni človek postavljen izven zakona in je bila njegova usoda izročena na milost in nemilost nekaj samovoljnemu. Nismo in ne bomo tega pozabili. Tudi ne smemo pozabiti ta svarilen vzgled. Saj se bodo ti ljudski škodljivci skušali zopet vtihošati na kakšno mesto v občinski upravi, sveda sedaj pod drugim plaščem, ker je JNS izgubila vsak kredit. Ne verjemimo njihovim besedam, da so se izprobrnili, ker vemo, kako so se v preteklih letih »izpreobračali«. Vabimo pa vse dobro misleče in poštno občane, tudi tiste, ki so bili res samo zapeljani, a niso zapeljevali in škodovali drugim. Zato bomo 20. septembra vsi zavedni volivci enodušno volili listo, ki je res ljudska, volili župana in občinski odbor, za katerega smo pripravljeni, da bo delal v dobro cele občine in ne za koristi svojega šepa. 20. septembra bomo enodušno dali zaupanje politiki dr. Korošcu. S tem bomo dali tudi zaščito dr. Korošcu za vse poniževanje in trpljenje, ki ga je preстал v konfinaciji v dobi zloglasne JNS.

Raka. Volivni boj je končan, zmaga doljena. JRZ s nosilcem Černičem Matijem je dobila 251 glasov; JNS (nosilec Šiško) 78 glasov; pristaji dr. Mačka pa 68 glasov (nosilec Šribari). JRZ dobi 16 odbornikov, opozicijski listi vsaka po enega. Nemogoče je popisati jezo, razočaranje zlasti pri JNSarjih, da so dobili kot edina »državotvorna« stranka celih 78 glasov! So-

W. Hauff — I. O.:

Pravljice

Tem bolj pa se je razvil srd ljudstva proti slednjemu. Mazi. Šlo je k palači in ušlo starega čarovnika in njegovega sina. Starca je poslal kralj v isto sobo med razvalinami, kjer je stanovala princeznica kot sova in ga je vrel tam obesiti. Sina pa, ki očelovih čarovnika ni nič umel, je dal kralj na izbero ali hoče umreti ali od praška pomagal. Izbral si je zadnje in veliki vezir mu je pomagal posoditi. Močan ščepac in čarovna beseda kačavo ga je sorenemila v širka. Kralj ga je dal zaprti v železno klečo in postaviti na vrh.

Dolgo in veselo je živel kralj Hazid s svojo ženo, princeso; njegove narveselice ure so bile vedno tolkat, kadar ga je veliki vezir popoldne posebni in tedaj sta česno govorila o svoji prigodi kot širka; če je bil kralj prav dobre volje, je posnemal velikega vezirja, kakšen je bil kot širka. Tedaj je skopcal resnočno s trdnino nogami po sobi, klepetal, mehal z rokami, kakor bi bil petro, in kazal, kakvo se je zamen priklenjal proti vzhodu in kralj »Mu-Mu«. Gospo kačavo in njene otroke je tako prečistila »vele« samo zabavala; če pa je kralj je predložil klepetal in se priključil ter »Mu-Mu« kralj mu je vezir smehljaje se prebil, da bo to, kar sta pred vrati princese sove občemvala, povedal gospe kačavi.

Ko je Selim Baruh končal svojo zgodbo, so bili trgovci zelo zadovoljni. »Resnično, popoldne nam je prešlo, se da bi opazili, kakšno je devoj eden izmed njih in je odgledal zaskor, ki je škor zapiral. »Vedno včer včer bišadno, laško bi napravil še dober kos poti. »Njegovi tovariši so bili s tem zadovoljni, pripravili so šofore in karavana se je odpravila na pot v istem tedu, kakor je bila dospela ta.

Jedini so skoraj vsi podi; kralj podnisi je bilo soproga aod pa je bila osvobodila in svetila.

Končno so dospeli do ugodnega počivališča, postavili šofore in legli k počitku. Za tuja pa so trgovci stali, kakor bi bil njih nadržajo gostinjski prasteli. Eden mu je dal blazine, drugi odeje, tretje sužnje, skratka, postregli so mu tako dobro, kakor bi bil doma. Dnevna vročina je že zopet nastopila, zveden so se dvignili in soglasno so sklenili, da počakajo tukaj večera. Po skupnem obedu so se zopet pomaknili bliže skupi in mladi trgovci se je obrnel k nastopajočemu in deini: »Selim Baruh nas je zabaval včeraj popoldne; kako bi bilo, Ahmet, ako bi nam tudi vi kaj pripovedovali, bodisi iz svojega dolgega življenja, ki je gotovo polno zanimivih prigod, ali pa bi nam tudi povedali, kako lepo pravico.« Na ta nagovor Ahmet nekaj časa pomolči, kakor bi bil sam pri sebi v dvomu, ali bi to ali ono povedal, ali ne; slednjič pa spregovori:

»Ljudi priateclji Na tem našem potovanju ste se izkazali za zveste tovariše in tudi Selim zasluži moj zaupanje; zato vam hočem povedati nekaj iz svojega življenja, česar ne pripovedujem nikomur in tudi ne vsakomur: zgodba o začarani ladji.

Zgodba o začarani ladji.

Moj oče je imel majhno trgovino v Basori. Ni bil ne reven ne bogat; spadal je med tiste ljudi, ki neradi kaj hrepeno iz strahu, da izgube še tisto malo, kar imajo. Vgledal me je preprosto in dobro in me kmalu toliko izbral, da sem mu mogel pomagati. Vsega ko sem bil jaz osemnajst let star in se je on spustil v prvo večjo kupčijo, je umrl najbrž od žalosti, da je zapustil tisoč zlatih morij. Kmalu pa sem ga blagovolal, da je umrl, kajti nekaj tednov po njegovi smrti je prišla vest, da se je potopila ladja, ki v je bil moj oče izročil svoje imetje. Jaz sem bil mlad, pa me ta nesreča ni mogla potresti. Prodal sem svo očelovo zapuščino in se odpravil med svet, da bi na hujem poskusil svojo srečo; je stari služabnik mojega očeta me

je spremljal, ker se iz udanosti ni hotel ločiti od mene in moje usode.

V pristanišču sva se vtrcala ob ugodnem vetru na ladjo ki je bila namenjena v Indijo. Peljnost dni smo se že vozili po navadni poti, ko nam naznani hapitan, da se bliža vihar. Škor se mu je brala na obrazu, zakaj zdele se je, da ne pozna tod morja dovolj, da se mu ne bi bilo treba bati viharja. Dal je zvrh vsa jedra in počasi smo vozili naprej. Prišla je noč, svetla in mrzla, in kapitan je že menil, da se je zmogli v znamenjih, ki so napovedovala vihar. Kar priplava tik mimo nas ladja, ki je poprej nismo videli. Devje vriskanje in vpije je donelo s krova ob tej bojazni polni uri pred viharjem, tako da sem se nemalo začudil. A kapitan ob moji strani je prebledel kot smrt. »Moja ladja je izgubljena,« je zaklical, »tam je dra smrt!« Še preden sem ga mogel vprašati, kaj pomeni ta čudni vzklik, so že pridrveli mornarji tuleč in kričeč: »Ali ste jo videli?« so vpiili. »Zdi se po noli«

Kapitan pa je vrel brati tolažljive izreke iz korana in se je vsedel sam h krmilu. Toda zastonj Vidno je naraščal vihar, in preden je pretekla ura, je ladja zahreščala in obšla. Spustili so čolne v morje in komaj so se rešili zadnji mornarji, ko se je ladja potopila pred našimi očmi, in kot berač sem se vozil zdi po morju. Tudu bede še ni bilo konec. Se strašneje je divjal vihar, čolna ni bilo več mogoče voditi. Trdno sem se oklenil svojega starega služabnika in obšla bila sva si, da se ne zapustiva. Slednjič se je zdanilo. Toda o prvem svitu jutranje zarje je vter zgrabil čoln, v katerem smo sedeli, in ga prevrnil. Nobenega svojih sopotnikov nisem več videl. Pri padcu sem izgubil zavesti; ko sem se zopet zbudil, sem se znašel v naročju svojega starega zvestega služabnika, ki se je rešil na prevrnjeni čoln in mene potegnil k sebi. Vihar se je polegel. O naši ladji ni bilo več ne duha ne sluha, pač pa sva opazila ne daleč od navi drugo ladjo, proti kateri so nam tirali valovi. Ko

veda bajonetov ni bilo, groziti se ni smelo, pijače ni bilo dosti, pač pa pravica in resnica, ki pa pri JNS nimata domovinske pravice, ker so ju izgnali iz svoje srede. Tudi pristajem dr. Mačka se ni splašalo za 68 glasov sestavljeni liste, ker Račani prav dobro vedo, da je voditelj Slovencev samo dr. Korošec.

Belokrajina. V nedeljo 30. avgusta smo prejele mnogobrojna vabila za veliko politično zborovanje na Bosiljevem na hrvatski strani. Udeležbe od naše strani je bilo precej in imeli smo priliko se prepričati, da vlada pri Hrvatih res pravo navdušenje za hrvatsko stvar, ki vključuje tudi verske svetinje, torej nekaj čisto drugega, kakor pa je naše Mačkovstvo, pri katerem prevladuje komunistična smer in pred vsem preziranj slovenske narodne in verske misli. Pripomniti je treba, da je našim udeležnikom tega shoda močna roka plačala vozove, in tedaj o požrtvovalnosti pri naših udeležnikih ni govora, dotim se Hrvatje od daleč zbirajo res za veliko požrtvovalnostjo. Plačana reč v taki zadevi je pa vedno dvomljive vrednosti.

Dobrova pri Ljubljani. V nedeljo, dne 20. sept., ob 10 dopoldne bo na Dobrovi pri Ljubljani zborovanje JRZ za Dobrovo in okolice. Na zborovanju bo govoril minister dr. Krek Miha in še drugi govrniki.

RADIO

Program Radio oddajne postaje v Ljubljani od 8. do 10. septembra.

Vsak dan: 12. Plošče. 12.45 Poročila, vreme. 13.15 Godba ali plošče. 14. Vreme, borza. 19. Čas, vreme, spored, poročila. 22. Čas, vreme, spored, poročila. — Četrtek, 3. sept.: 19.30 Nac. ura. 19.50 Solistični koncert. 20.10 Slovenščina za Slovence. 20.30 Operni dvospevi in naprevi. 22.20 40 minut lahke glasbe. — Petek, 4. sept.: 19.30 Nac. ura. 19.50 Operetni venčki. 20.10 Ženska ura. 20.30 Prenos koncertnega večera iz Zagreba. 22.30 Angliške plošče. — Sobota, 5. sept.: 18. Radijski orkester. 18.40 Pogovori s poslušalci. 19.30 Nac. ura. 19.50 Plošče. 20.10 O sumanji politiki. 20.30 Cirkus od prednje in zadnje plati. 22.20 Radijski jazz. — Nedelja, 6. sept.: 8. Koncert godbe »Zarjaz. 8.45 Čas, poročila, spored. 9. Koncert godbe »Zarjaz. 9.45 Verski govor. 10. Prenos cerkvene glasbe. 11.15 Koncert Radijskega orkestra. 13.20 Domo-

ljubne pesmi. 17. Kmet. predavanje: O konserviranju. 17.20 Prenos s veleasijma. 18. Reporiča z vrtnarske razstave na veleasijma. 18.20 Otroci igrajo in pojo. 19. Prenos odkritja jugoslov. upomenika v Clevelandu. 19.30 Nac. ura. 19.50 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 20.15 Koncert na novih orglah za Djakovo. 21.15 Lahka glasba. 22.20 Plesna glasba. — Ponedeljek, 7. sept.: 19.30 Nac. ura. 19.50 Vesele pesmi. 20. Zdravniška ura. 20.30 Operni prenos iz Beograda. — Torek, 8. sept.: 9. Čas, spored, poročila. 9.15 Plošče. 9.45 Verski govor. 10. Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. 11. Magistrov šramel kvartet. 12. Koncert Radijskega orkestra. 13.20 Plošče. 17. Kmet. ura: Naš les. 17.40 Narodne pesmi. 19.30 Nac. ura. 19.50 Plošče. 20. Duet ceter 20.40 Operni spevi. 22.20 Prenos s veleasijma. — Sreda, 9. sept.: 18. Plošče. 19.30 Nac. ura. 19.50 Mladinska ura. 20.10 Bitenc Vinko bere svoje zgodbe. 20.30 Klavirski koncert. 21.30 Koncert radijskega orkestra. 22.20 Radijski orkester.

Z občinske deske

Izdajanje potrdil o zaščiti kmetov. Ministrstvo za notranje zadeve je ugotovilo, da postopajo občine v Sloveniji pri izdaji potrdil o tem, ali je kdo kmet v smislu čl. 2. uredbе o zaščiti kmetov z dne 30. sept. 1935, skrajno površno. V mnogih primerih izdanih potrdil ni niti mogoče več smatrati samo za površna, marveč za potrdila s popolnoma neresničnimi podatki, ki jih dobivajo povrh tega dostikrat osebe, ki jih po določitih navedene uredbe sploh ni mogoče imeti za kmete. Tako postopanje občina povzroča upnikom znatno škodo in še bolj zmanjšuje njihovo že itak omejeno zmoglost izplačevanja. Zaradi tega je sedaj banska uprava izdala občinskim upravam stroga navodila. Po členu 1. toč. 1. navedene uredbe je smatrati za kmeta le osebo, ki jim je kmetijstvo glavni poklic, ki obdelujejo zemljo same ali pa s svojo družino, in samo po potrebi tudi z najetimi delovnimi močmi, in katerih obdavčeni dohodki izvirajo pretežno iz kmetijstva ter katerih posestvo ne presega 75 ha orne zemlje.

Pri presoji vprašanja, ali je kdo kmet v smislu navedene uredbe, je torej merodajno: 1. da je oseba, ki išče potrdila, kmetijstvo glavni poklic, 2. da obdeluje zemljo sama ali s svojimi rodbinskimi udi, le v primeru potrebe z najeto delovno močjo, 3. da njeni obdavčeni dohodki izvirajo pretežno iz kmetijstva (vinogradništva, sad-

jarstva itd.), in 4. da posestvo ne presega 75 ha orne zemlje.

Točke 2. do 6. drugega člena uredbe določajo, katere druge osebe in pod kakšnimi pogoji se smatrajo za kmete (zakupniki, samonasedniki, upravniki in spolovinarji). Zlasti sta važni točki 4. in 5., od katerih določa prva, kdaj se smatra za kmeta poročena žena; druga pa, da se računa maksimalno (najvišjo mero) orne zemlje (75 ha) osebn. posestvo kmeta, kakor tudi posestvo žene in otrok, ki žive z njim v hišni skupnosti. — Po točki 6. c in d se smatrajo za kmeta tudi osebe, ki se bavijo poleg kmetijstva tudi z drugimi poslovanjskimi pridobitnimi posli (preprodajo, domačim obrtom, ribarstvom, vozništvom, brodarstvom ali z opravi laškega obrtnika, trgovca ali pogostinstva), če potoke njih obdavčeni dohodki pretežno iz kmetijstva in njih orna zemlja ne presega površine 75 ha.

Končno je važen tudi čas zadolžitve. V tem pogledu velja, da sme obče uprava izdati potrdila samo takim osebam, ki so bile ob času zadolžitve in ki so tudi še sedaj kmetje v smislu določitih navedene uredbe. Občinska uprava mora vedno poprej ugotoviti, kdaj se je dotična oseba zadolžila.

Banska uprava je izdala obče upravam stroga navodila, da postopajo pri izdaji potrdil skrajno ostro. Občinska uprava si mora pred izdajo potrdila izposlovati od davčne uprave vse potrebne podatke, na temelju katerih ji je mogoče izdati potrdilo, ki bo odgovarjalo dejanskemu stanju. Za nameček pa dodaja banska uprava še to, da je občinski funkcionar, ki bi izdal potrdilo z neresničnimi podatki, odgovoren upniku za vsa nastala škoda, zraven tega pa je še kazniv po § 218. kazenskega zakona.

Uživaj vsaki dan jabolka. Za zdravje je uživanje jabolk zelo koristno. Jabolko ima med vsemi sadovi največ fosforne kisline, ki možganom dobro dene. Zatorej naj bi taki, ki naporno računajo ali pišejo ali se uče, pojedli, kadar čutijo utrujenost, eno ali dve jabolki. To možgane in živce zelo potolaži. Pa tudi sicer je jabolko zdravilno sredstvo. Marsikateri je zelo občutljiv na gripo. Koj postane hripav, če se le malo prehladi. Tak naj zjutraj, ko vstane in zvečer, predno gre spat, poje eno jabolko. Kislina jabolka varuje grlo, da mu vsaka prememba toplote toliko ne škoduje. Matere naj bi dale otroku, ko gre v šolo, jabolko na pot. Otroci s tem, da poje jabolko, zavaruje proti marsikateri bolezni.

svo se ji približala, sem spoznal, da je to prav tista ladja, ki se je vozila ponoči mimo nas in ki je spravila kapitana v tolik strah. Čudna groza me je obhajala pred to ladjo. Kapitanova izjava, ki se je tako strašno uresničila, puščobnost ladje, na kateri se ni pokazalo nobeno živo bitje, čeprav sva prišla prav blizu in na vse grlo kričala, me je strašila. Vendar je bila ta ladja najina edina rešitev, zato sva hvalila preroka, ki je naju tako čudovito oči.

S srednjega dela ladje je visela dolga vrva. Z rokani in nogami sva veslala hla, da bi se je oprle. Posrečilo se nama je. Glasno sem zaklical, toda vse je ostalo na ladji tiho. Splezala sva po vrvi kvišku, jaz kot najlažji naprej. Toda o grozi! Kakšen prizor se pokaže mojim očem, ko stopim na krov! Tla so bila vsa okrvavljena, dvajset do trideset mrličev v turških oblačilih je ležalo na tleh, ob srednjem jamboru je stal mož v bogati obleki s sabljo v roki, obraz pa mu je bil blede in spačen, skozi čelo mu je šel velik žebelj, ki je bil zabiti v jambor: tudi ta mož je bil mrtve. Od strahu sem obstel na mestu, komaj sem se upal dihati. Slednjič je prišel za me moj tudi moj spremljevalec. Tudi njega je pogled presenečil, saj ni bilo na krovu nič živega, ampak sami strahni mrtveci. V svoji stiski sva mogla k preroku, preden sva se upala preskočiti. Potem pa sva se pri vsakem koraku ozrla naokoli, če ne zagledava morda kaj novega, še strašnejšega. Toda vse je ostalo tako, kakor je bilo. Nikar nič živega, samo mrtva in brezumna mrtve. Se govoriti se nisva upala glasno iz strahu, da ne bi mrtvi, na jambor približi kapitan obrnili svojih steklenih oči na naju ali kateri izmed ubitih premaknil glave. Naposled sva prišla do stopnic, ki so vodile v notranjost ladje. Nohote sva tam obstala in se spogledala, zakaj nobeden se ni prav upal izreči svojih misli.

»O gospod,« pravi moj zvesti služabnik, »tu je zgodilo nekaj strašnega. Toda če je tudi tu podobaj vse polno mrtolcev, se jim vendar rajši

vdan na milost in nemilost, kakor pa, da bi se še dalje mudil pri teh mrličih.« Jaz sem bil istih misli, pa sva se obrabila in stopala, na vse pripravljeni, navzdol. Pa tudi tukaj je vladala smrtna tišina, le najini koraki so odmevali po stopnicah. Obstala sva pri vratih v kajuto. Prištem uho na vrata in poslušam; ničesar ni bilo slišati. Odprem vrata: v sobici je bilo vse v neredu. Obleka, orožje in drugo orodje je ležalo vse vprek razmetano. Moštvo ali vsaj kapitan je gotovo še pred kratkim popaval, zakaj vse je stalo še križem naokoli. Sva sva dalje od prostora do prostora, od sobe do sobe, povsod sva našla bogate zaloge svile, bisero, sladkorja itd. Od veselja mi je igralo srce ob tem pogledu; ker ni bilo namreč nikogar na ladji, sem mislil, da si smem vse prištetiti. Toda Ibrahim me je opozoril, da sva najbrž še zelo daleč od suhe zemlje, kamor bi pač sama in brez človeške pomoči ne mogla dospeti.

Okrepčava se z jedjo in pijačo, ki sva jo našla v obilni meri in odideva slednjič zopet na krov. Toda tu se nisva mogla otrestiti groze ob strašnem pogledu na mrličje. Sklenila sva oporisti se jih in jih pometati čez krov. Toda kakšno zona je naju obhajala, ko sva spoznala, da se nobeden ne da premakniti. Kol prišli so ležali po tleh in trebo bi bilo izrgati deske, da bi jih bila odstranila; za to pa nisva imela orodja. Tudi kapitan se ni dal premakniti od jambora, še sablje nisva mogla izvitati odprli roki. Dan je nama prešel v žalostnem preudarjanju nojnega položaja, in ko se je začelo večeriti, sem dovolil stari Ibrahimu, da se je vlegel k počitku, sam pa sem hotel čuti na krovu, da bi pazil, ali prihaja od kod rešitev. Ko pa je vzel mesec in sem po zvezdah sklepal, da mora biti ura ena in štiri, se me je kotil nepremagljiv spanec, da sem se nehoče zvrnil za sod, ki je stal na krovu. Toda stanje, v katerem sem se nahajal, je bilo bolj

• Na jadrnicah kapitanovo bivališče.

omoten kakor spanje, kajti čul sem razločno, kako je morje udarjalo ob ladijsko stran in so jedra v velru pokala in šelestela. Kar se mi zazdi, da slišim glasove in moške korake na krovu. Hočem se dvigniti, da bi pogledal. Toda nevidna moč mi zadržuje ude priklenjene na tleh; še oči nisem mogel odpreti. Glasovi pa so postajali vedno razločnejši, bilo je, kakor bi se veselo ladijsko moštvo podilo po krovu. Semtertja se mi je dozdevalo, da slišim krepki glas poveljnika, tudi sem čul, kako nopenjajo in spuščajo vrvi in jedra. Polagoma mi je izginila zavesa, objel me je trdnosti spanec, v katerem sem čul le še zvenek orožja. Zbudil sem se šele, ko je stalo sonce že visoko in me žgalo v obraz. Začuden odprem oči: vltar, ladja, mrtveci in kar sem ponoči slišal, vse se mi je zdelo kakor sanje; ko pa sem pogledal okoli sebe, sem našel vse pri starem. Nepremično so ležali mrličji, nepremično je bil kapitan približ na jambor. Zasmejal sem se svojim sanjam in sem vstal, da poiščem služabnika.

Sedel je ves zamisljen v kajuti. »O gospod,« je vzkliznil, ko sem stopil k njemu, »rajši bi ležal na dnu morja, kakor da bi še eno noč prebil na tej začarani ladji.« Vprašam ga, kaj ga teži, pa mi odgovori: »Ko sem nekaj ur spal, se zbujam in slišim, kako tekajo nad mojo glavo semtertja. Sprva sem mislil, da ste Vi, pa jih je bilo najmanj dvajset, ki so zgoraj tekali okoli, tudi sem slišal klince in vpijete. Slednjič pridejo težki koraki po stopnicah dol. Nič več se nisem zavedel, le semtertja se mi je za nekaj trenotkov vrnila zavesa, pa sem videl tedaj, kako prav tisti mož, ki je zgoraj na jambor približ, sedi pri oni-le mizi, prepeva in pije, pa tisti, ki leži na tleh ne daleč od njega v skrajnem oblačilu, je sedel poleg njega in mu pomagal piti.« Tako mi je pripovedoval moj stari sluga.

Lahko si mislite, prijatelji moji, da se nisem nič kaj dobro počutil, kajti nisem se varal, saj sem tudi jaz največ prav dobro slišal. V taki družbi pluti po morju, me je bilo groza. Moj Ibra-

P I S A N O P O L J E

**Ban dr. Natlačen
za tekstilno delavstvo**

Naš slovenski ban je te dni sklical skupno sejo delodajalcev in stavkajočih ter je pri tem spregovoril na naslov delavstva in tovarnarjev sledeče odločne besede:

»Ne bi hotel v tem trenutku delati očitkov niti na eno niti na drugo stran, ker bi utegnilo to vplivati neugodno na potek vaših razgovorov in pogajanj in ozračje, ki je itak prenašičeno eksplozivnih snovi, še bolj pokvariti. Vendar pa moram kot predstavnik oblasti, ki je poklicana, da čuva zakon in zagotavlja povesod in vselej strogo zakonitost, poudariti, da način, kakor se stavka v posameznih podjetjih vodi, nikakor ni v skladu z veljavnimi zakoni, ki so obvezni za vse državljane brez kakršnekoli razlike. Obžalujem, da se je poseglo po sredstvih, ki jih z veljavnimi zakoni ni mogoče spraviti v sklad in ki nedvomno ustvarjajo neugodno vzdušje in nepovoljno razpoloženje za pogajanja pri drugi stranki.

Kljub temu pa pozivam gospode, ki predstavljajo delodajalsko stran, naj bi stopili brez vsakih pridržkov in predsodkov z zastopniki delavstva v razgovore in pogajanja. V korist delavstva, a prav tako tudi v dobrobit podjetij je, da se stavka, ki traja deloma že ves teden, konča čimprej, in sicer na način, ki bo delavstvo kolikor bo mogoče zadovoljil, da se bo pomirjeno in zadovoljno vrnilo na delo. Naj bi se ugotovila dejstva, ki kvarijo medsebojno dobro sožitje, ki morda celo brez koristi za podjetje otežkočajo in grenijo uslužbencu njegovo delo in naj se odstranijo

brezpogojno vse take zapreke medsebojnega sporazumevanja. Naša javnost pričakuje od vas, ki ste predstavniki podjetij, da zrete na zahteve delavskih zastopnikov s primerno širokogrudnostjo in da njihovih zahtev, v kolikor so stvarno utemeljene in v kolikor jih morejo vaša podjetja brez škode za svoj obstoj prenesti, nikakor ne boste ozkosrčno odklanjali. Moja iskrena želja je, da bi bil uspeh vaših današnjih razgovorov tak, da bi se delavstvu, ki je tu zastopano, zagotovilo v gnetnem in npravnem oziru življenje, kakršno so človeku spodobi, da pa bi tudi naša industrija v vsakem oziru uspevala. K vestranskemu uspevanju industrije pa bo gotovo največ pripomoglo delavstvo, ki bo zdravo in zadovoljno in ki bo gledalo v prospehu podjetja tudi svoj lastni prospek. S teh vidikov naj bi se vodila tudi pogajanja.«

Po 22 letih

Te dni se je vrnil v nemško vas Elemir pri Petrogradu Jovan Giliu. Ze leta 1914 je Giliu odšel na vzhodno bojišče, kjer je bil ujet od Rusov. Po vojni je ostal v Rusiji in se je v neki južnoruski nemški naselbini oženil ter dobil šest otrok.

Zadnje čase je Giliu navdalo veliko domotožje in odločil se je, da se vrne v domačo vas. Preko Rdečega križa je prejel potrebne listine in je tako z rusko ženo in šestimi otroci srečno došel v Elemir.

Vaščani so mu priredili svečan sprejem. — Cela vas z gasilskim društvom in godbo je prišla na kolodvor. Na veliko začudenje vseh je Giliu stopil iz vagona s svojo drugo ženo in

s pol ducatom otrok, ki jih je pripeljal iz Rusije. Na kolodvor pa je prišla tudi njegova prva žena s hčerko, ki je bila rojena po njegovem odhodu na bojišče, a je ta hčerka sedaj že žena nekega kmeta. Z obema družinama je odšel Giliu na svoj dom. Zdaj se ljudje sprašujejo, kako se bo znašel 22 letni ujetnik v novem košljem položaju in katere ženo bo obdržal. — Na vsak način pa bo odgovarjal pristojni oblasti zaradi dvoženstva.

Stekleni vlak

Stekleni vlak je posebnost železniške dikekcije v nemškem Münchenu. Ta vlak gre iz Münchena in sicer vsak dan v tednu v drugo smer, v razne bavarske romantične lepe kraje. Da imajo letoviščarji lepši razgled, je zgornji del vagona iz stekla. — Na postajah, kjer je velik naval tujcev, so posebni uradi, ki dajejo potnikom navodila. Tako je tozadevni urad v Nürnbergu dal samo v enem tednu 10.000 pojasnil. — Zadnja novost, ki naj privabi domače in tujce k čim večjem posetu Münchena, so godci v stolpu. V visokem stolpu »Kaiserhofa« igra državni orkester krasne viteške pesmi, stare nad tisoč let, pa tudi novejšje moderne skladbe. Na ta način širijo umetnost, a podpirajo tudi tujski promet.

**Kako je Evropa
oborožena**

Dasiravno razne evropske države še niso prebolele in pozabile minule svetovne vojne, skuša vseeno dandanes ena drugo prekašati v oboroževanju. Države izdajajo na milijone in milijone za nov ali moderni vojni material, za utrdbe, za bojne ladje in zrakoplove, medtem ko ljudstvo zdihuje vsled previsokih davkov in — strada. Vsled tega nekatere evropske države

him pa se zatopi v premišljevanje. »Ze vem!« je slednjič vzkliknil; domislil se je namreč izreke, ki se ga je naučil pri svojem dedu, izkušencu možu, ki je bil prišel daleč po svetu. Zatrjeval je, da pomaga proti vsem duhovim in vsaki čarovniji, nenanravno spanje, ki je naju obšlo, na lahko v naslednji noči preprečiva, če prav pridno moliva izreke iz korana. Predlog starega moža mi je prav ugajal. Tesnobna čuvstva so naju navdajala, ko se približevala noč. Poleg kajute je bila majna sobica; ta naj bi bila najino zavetišče. Zvrtila sva v vratah več lukeni, zadostni velikih, da sva mogla skozi ne pregledati vso kajuto; potem sva vrata, kolikor se je dalo, odznohtro dobro zaprla, in Ibrahim je napisal v vse štiri kote ime preroka. Tako sva pričakovala strahote noči. Bilo je zopet okoli enajste ure, ko me je začel silno spanec lomiti. Moj tovariš mi je začel svečlovati, naj molim nekatere izreke iz korana, kar mi je tudi pomagalo. Nenadoma se mi zazdi, da postaja zgoraj živahno, vrvi so škripale, na krovu so se začeli koraki in več glasov se je dalo natančno razločiti. Nekaj minut sediva tako v napetem pričakovanju, kar slišiva, da prihaja nekaj po stopnicah proti kajuti. Ko starec to sliši, začne izgovarjati izrek, ki se ga je bil naučil od svojega deda proti strahovom in čarovniji:

Spuščajte-li se iz zračnih višin,
dvigajte-li se iz morskih globin,
spite-li v temnem osrčju zemlje,
morda iz ognja prihajate:
Alah je vaš mojster in gospod,
duhovi so vsi mu pokorni povesod.

Priznati moram, da nisem prav verjel v ta izrek in lasje so se mi ježili ko so se vrata odprla. Vstopil je tisti veliki, lepi mož, ki sem ga bil videl pribitega na jamboru. Zebelji mu je tudi zdaj šel sredi skozi močgane, sabljo pa je imel v nožnici. Za njim je vstopil še drug mož, manj bogato opravljen; tudi tega sem bil videl zgoraj

ležati. Kapitan, le-ta je bil namreč brez dvoma, je imel bled obraz z veliko črno brado, divje so se mu vrtale oči, ko se je ozrl po vsem prostoru. Videl sem ga lahko natančno, ko je šel mimo naših vrat; on pa se ni menda nič zmenil za vrata, ki so naju zakrivali. Oba sta sedla za mizo, ki je stala sredi kajute in sta govorila glasno, da skoraj kričala v neznanem jeziku. Postajala sta vedno bolj glasna in živahna, dokler ni končno udaril kapitan s pestjo na mizo, da je odmevalo po sobi. Z divjim kirohotom je skočil drugi kvišku in pomignil kapitanu, naj mu sledi. Ta je vstal, izrl sabljo iz nožnice in oba sta zapustila sobo. Oddahnila sva se, ko sta izginila; toda najinega strahu še dolgo ni bilo konca. Vedno glasnejše in glasnejše je postajalo na krovu. Slišala sva naglo tekanje sem ter tja, vpije, smejanje, tuljenje. Nastal je pravi poklenski vrišč, tako da sva mislila, da se ves krov z vsemi jadrji podere na naju, rožljanje orožja in kričanje — na mah pa globoka tišina. Ko sva se po preteku več ur upala gori na krov, sva našla vse kakor sicer; ne eden ni ležal drugače kakor poprej; vsi so bili trdi kot les.

Tako sva prebila več dni na ladji; šla je vedno proti vzhodu, kjer je bila po mojem mnenju suha zemlja, toda če je tudi podnviš prevozila mnogo mili, se je vendar zdelo, da se ponoči vedno zopet vrača, kajti nahajali smo se vedno zopet na istem mestu, kadar je sonce vzhajalo. Nisva se mogla lega drugače razložiti, kakor da so mrtvi vsako noč s polnim velrom jadrila nazaj. Da bi torej to zabranila, sva, preden se je znočilo, zvila vsa jadra in uporabila isto sredstvo kakor pri vratah v kajuto; napisala sva prorokovo ime in tudi dedov izrek zraven na pergament in ga privežala okoli zvitih jader. S strahom sva pričakovala v najini sobici, kakšen bo uspeh. Strahovi so to pot še huje divjali, toda glei, drugo jutro so bila jadra še prav tako zvila, kakor sva jih bila pustila. Čez dan sva razpela le toliko jader, kakor je bilo treba, da je ladja na lah-

no vozila dalje, in tako smo v petih dneh napravili precejšen kos poti.

Naposlled sva zjutraj šestega dne zapazila v majni daljavi suho zemljo; zahvaliva sva se Alahu in njegovemu proroku za čudovito rešitev. Ta dan in naslednjo noč smo se vozili ob neki obali. Sedmo jutro pa opaziva v majni oddaljenosti neko mesto. Z velikim trudom spustiva v morje sidro, ki se je kmalu zapikilo, in nato majhen čoln, ki je stal na krovu, in veslava z vso močjo proti mestu. Čez pol ure zavijeva v reko, ki se je izlivala v morje, in stopiva na suho. Pri mestnih vratah sva vprašala, kako se mesto imenuje, in izvedela, da je indijsko mesto, ne daleč od pokrajine, kamor sem sprva mislil polotova. Šla sva v karavansko gostišče in se okrepčala po najinem pošastnem polovanju. Poizvedoval sem tudi, ali biva tam kak moder in razumen mož, in sem pri tem gostilničarju namignil, da bi najrajši imel takega, ki se razume nekoliko na čaranje. Peljal me je v oddaljeno ulico do neznanke hiše, potrkal in mi vele vstopiti z naročilom, naj kar povprašam po Muleju.

V hiši mi pride nasproti star možiček s sivo brado in dolgim nosom ter me vpraša, kaj želim. Povem mu, da iščem modrega Muleja; odvrne mi, da je on sam. Vprašam ga torej za svet, kaj naj storim z milici in kako naj začnem, da jih spravim iz ladje. Odgovori mi, da so ljudje na ladji nabirž zaradi kakega zločina začarani na morje; da je mnenja, da čar izgine, če bi jih prenesli na suho; to pa se more zgoditi le, če se dvignejo deske, na katerih leže. Po božji in človeški pravici pripada ladja z vsem svojim bogastvom meni, če sem jo nekako našel; vendar naj oslane vse to moja skrivnost, njemu pa naj od svojega izobilja nekaj malega podarim, zato pa mi bo s svojimi sužnji pomagal, spraviti mrtvece z ladje. Obljubil sem mu bogato plačilo in odpravili smo se na pol s petorico sužnjev, ki so se oskrbeli z žagami in sekirami.

(Dalje prih.)

tudi nočejo plačevati Ameriki starega vojnega dolga.

Ako bi se zopet danes oglašila bojna trobenta v Evropi, bi lahko stalo na fronti in v zaledjih 12 in pol milijona vojakov.

Tukaj navajamo število sedanje stalne armade po državah, število rezerve in število aeroplanov:

Anglija: armada 337.000 mož, rezerva 1 milijon, aeroplanov 1.750.

Rusija: armada 1.300.000, rezerva 2 milj. 500.000, aeroplanov 3.000.

Nemčija: armada 1 milij., rezerva 1 milij., aeroplanov 2.800.

Francija: armada 684.000, rezerva 4 milj., aeroplanov 4.000.

Italija: armada 979.000, rezerva 1.250.000, aeroplanov 3.700.

Poljska: armada 273.000, rezerva 700.000, aeroplanov 800.

Belgija: armada 67.000, rezerva 600.000, aeroplanov 250.

Avstrija: armada 70.000, rezerva 200.000.

Bolgarija: armada 23.000, rezerva 33.000.

Ogrska: armada 35.000, rezerva 35.000.

Českoslovaška: armada 150.000, rezerva 240.000 aeroplanov 687.

Grška: armada 67.000, rezerva 70.000, aeroplanov 119.

Holandska: armada 60.000, rezerva 75.000, aeroplanov 32.

Romunija: armada 180.000, rezerva 200.000, aeroplanov 820.

Španska: armada 180.000, rezerva 180.000, aeroplanov 500.

Švica: armada 45.000, rezerva 450.000, aeroplanov 240.

Obljubljena žena

(Za Marijino rojstvo.)

Skrivnostna svetloba odseva iz raja, obljubljena žena na zemljo prihaja; ožarjena s solncem, na luni stoji, na glavi se zvezdni ji venec blešči.

Vsa zemlja zaupno se vanjo obrača, uporno le zvija očitna se kača; pod njo omaguje peklena pošast, za vedno končana je njena oblast.

Obljubljena žena je suženjstvo strla, premagala pekel, nebesa odprla, vsa z zarjo ovita zdanila je noč, rodila je svetu nebeško pomoč.

Tolaži nas v tugi, ozdravlja bolezen, preganja sovraštvo, prinaša ljubezen, viharje ustavlja, zatira nemir, kot zvezda nam sije na poti ovir.

Marija je tista obljubljena žena, ki svetu v rešenje je bila rojena.

Vsa širna nebesa, vse zemeljski rod hvaležno čestita za rojstni ji god.

Limbarski.

NAZNANILA

n Slavnostna igra »Jurij Kozjak« v Stični. Stični farani prirede v nedeljo 6. septembra ob šestih zvečer veliko ljudsko igro na prostem: »Jurij Kozjak slovenski janičar.« Dejanje je sestavljeno na zamislih zgodovinskih dogodkov in se vrši na prav tako zgodovinskih tleh 800 letnega Stičkega samostana. Sodeluje vse poslušalstvo. Igra je nekaj veličastnega in edinstvenega, hor nastopajo fantje na konjih, godbe fanfare, cerkvene orgle, moniško petje, farna romarska procesija, turški napad in podobno. Vsi, ki ste

gledali 15. avgusta prvo dejanje te igre, sklenite, kako zanimiva in lepa je. Zato pridite v nedeljo popoldne vsi v Stično in pripeljite še druge s seboj. Igra se konča še pred odhodom obeh večernih vlakov. Sedeži 1. vrsta 8 Din, sedeži 2. vrsta 5 Din, stojišča po 3 Din. Če bo slabo vreme, bo igra naslednjo nedeljo.

n St. Jernej. Male maše praznik bo zopet pri Lurški kapeli pri St. Jerneju duhovno opravilo. V nedeljo, dne 13. septembra pa na Gorjancih.

n Na državni meščanski šoli v Škofiji Loki bo vpisovanje 1., 2. in 3. septembra. V 1. razred se bodo sprejemale učence in učenci, ki so dovršili 4. ali višji razred osnovne šole vsaj z dobrim uspehom. V izjemnih slučajih sme učiteljski zbor odobriti vpis do 20. septembra, minister prosvete pa do 10. oktobra. Ubožni učenci dobe za nabavo knjig in učnih pripomočkov podporo iz šolskega ubožnega sklada in so oproščeni plačanja šolnine in drugih prispevkov.

n Deklšaka meščanska šola šolskih sester N. D. s trgovsko smerjo v Šmihelu pri Novem mestu. Vpisovanje bo 1. in 2. septembra. Vsaka učenka izroči pri vpisovanju zadnje šolsko izpričevalo in 20 Din za zdravstveni fond. Otvaritvena služba božja bo 9. septembra in 10. septembra se prične redni šolski pouk. — Gospodinjstva šole se prične na tem zavodu 15. septembra. Prošnje za sprejem v gospodinjstvo šole se pošiljajo na predstojništvo zavoda.

Kaj nam je pripravil
stric Tivar

za jesen in zimo?

Lepa sportne obleke od 70-170-

Mornarske obleke " 90-150-

Zimske suknjiče " 190-260-

Sportne čepice " 10-20-

Za deklice:

Oblekce od din. 89-159-

Zimske plašče " " 160-340-

Hubertuse

garantirano nepremočljive
za dečke in deklice

od din. 160-220-

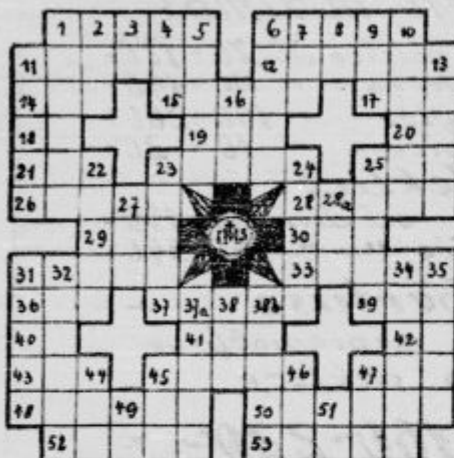
TIVAR
OBLEKE

DOBRO ČTIVO

k Naš panj. (A.-Z. panj.) Opis in praktičen uvod, kako čebelarimo v njem, pojasnjeno s 107 slikami med besedilom. Po šestih izkušnjah za slovenske čebelarje priredil Anton Zaiderskič, Ljubljana, 1925, 134 strani. Cena nevezani knjigi 35 Din, vezani 40 Din. Naroča se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Knjigo je sestavil pisatelj na podlagi lastnih večletnih izkušenj in je namenjena predvsem onim, ki bi v čebelarstvu radi napredovali in čebelarijo, razvidijo iz te razprave ugodnosti čebelarjanje v A.-Z. panju. Splošni nanki o čebelarstvu so pa obdelani že v knjigi A. Janša-Fr. Rojina: Popoln nauk o čebelarstvu, ki je izšla tudi v Jugoslovanski knjigarni in stane 24 Din. Čebelarjenje po ameriškem načinu zahteva velik panj, veliko mero, in to je prilagodil našim razmeram. Pri naša najprvo opis in mere A.-Z. panja na ta način, da jih lahko izvrši pozneje vsak mizar. Naštevka dalje orodje in priprave, ki so potrebne vsakemu naprednemu čebelarju pri opravljanju raznih del v panju. Dalje o pravažanju čebel, preseljevanju čebel iz kranjcev na premočno satje, pridobivanju medu iz satja, o postavljanju čebelnjakov itd. Vse to pa na podlagi mnogih slik, da je stvarna do-elojna vsakemu.

Križaljka

Vodoravno: 1 domača žival, 6 južni sad brez zadnje črke, 11 duhovnik, 12 divja žival, 14 zdravilo, 15 ameriški denar, 17 els, 18 ap, 19 cedež papeštva, 20 ju, 21 del tedna, 23 ne bolan, 25 mesec, 26 operni napet, 28 pevka igra, 29 poštena položnica, 30 sorodnik, 31 opravilo v hlevu, 33 drevored, 36 oče, 37 obleka, 39 podzemna votlina, 40 kratka za »svojeročno«, 41 kjer vozi vlak, 42 dt, 43 mast, 45 pristojbina, 47 ero, 48 si preskrbite za zimo za na noge, 50 glasbeni instrument, 52 pesem, ki alika prirodo, 53 knjiha zemljevidov.

Navpično: 1 obrtnik, 2 pregovor, 3 ploškovna mera, 4 najvišji čut, 5 ozvok — izraz v glasbi, 6 krma, 7 ga ni na svetu, 8 del voza, 9 vprasanje po kraju, 10 priprava za valjanje testa, 10 katoliška, 7, 11 velik kos lesa, 13 nočna ptica roparica, 16 italijanski denar, brez zadnje črke, 22 številka, 23 vprasanje po vzroku, 24 je človek, ki vozi ali se vozi, 25 dolžinska mera, 27 bodičasta žival, 28 a doleznik glagola »peti«, 31 mlečni izdelak, 32 izdelak žita, 34 desinfekcijska tekočina, zver, 35 picec — tujska, 37 a mrvca, 38 samostanik iz glagola pikati, 38 b otok v Atlantskem oceanu ob angleški obali, 44 pripadnik po vsem svet raztresenega naroda, 45 kratka za telefon, 46 ženaki glas, 47 prva žena, 49 osební zaimel, 51 al.

MOŠT

iz grozdja, kakor tudi vse sadne sokove morete pripraviti za trajno porabo skozi vse leto

BREZ VSAKIH APARATOV
BREZ STROKOVNE PRIPRAVE
BREZ IZGUBE ČASA

Z Nipakomblinom A/II.

Odlčna iznajdba današnje vede!
Preprosto! Ceno! Higijenično!

Odobreno po ministrstvu poljedelstva

Navodila in cenik pošilja zastoj:

RADIOSAN - Zagreb
Dukljaninova ulica 1

Islandske rokavice iz volne imajo vedno šest prstov.

Ljubljana
Kourneškega ul. 4
Telefon št. 3633

Dr. Franč Dergane
Inf. prim. kir. št. 1 p.
Ordintra: 11.-1.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Krojaškega pomočnika

za velika dela in konfekcijo ter vajenca neoporečne preteklosti, sprejme takoj. Učnina po pogovoru. Smrke Al., Zumberk.

Bekla, 13—15 let staro sprejemem. — Kamnar, Hrastje št. 1, p. Moste pri Ljubljani.

Šivalni stroji skoraj novi vseh znamk in kolesa zelo poceni kupite pri »Promet« (nasproti Križanske cerkve).

Čistilniški vajenec

se sprejme. — Kumle, Sneberce 38. Dev. Mar. v Polju.

Kupa prilika. V letošnjem viškem kraju na Gorenjskem gostilna zelo po ceni naprosi. Tudi trgovina se lahko prične. Cena 53.000 Din. Naslov pove upravnistvo lista 12490

Bekla staro 13—15 let sprejemem. — Kamnar, Hrastje št. 1, p. Moste pri Ljubljani.

Kolesa prvovrstnih znamk, rabljena in nova in šivalni stroji po neverjetno nizkih cenah, naprosi pri »Promet« (nasproti Križanske cerkve).

Vse vrste moške obleke in perila priporočam po najnižji ceni, Presker, Sv. Petra c. 14.

Nagrobne spomenike izdeluje najceneje Mu- lej Joško, kamnsek, Krško, poleg bolnice.

Krojni total priredi edina v tujni diplomirana strokovnjakinja. Poučujem po najmodernejšem a prav lahkem sistemu. Prijave do 15. septembra. Jožica Kumelj, lastnica damskih krojnih tečajev, Zidovska ulica 3/III, Ljubljana.

Vrtinarja za zelenjadni vrtni in za vodstvo vseh panog poljedelstva in živinoreje sprejme bolnišnica Koprivnica. Delati mora tudi sam. — Popolna oskrba v hiši. Je lahko oženjen, če je žena pripravljena sprejeti namočenje. — Natančnejše pismeno pri upravi bolnišnice.

Nlape b konjem in kravam sprejemem takoj. — Ponudbe poslati na upravo Domoljuba pod »Samostojen« št. 11983.

Gospelj kupim. Ponudbe poslati: Pov- lje št. 1, p. Golnik.

Rešilec križaljke »Triglav«

Navpično: 1 trava, 2 ribi, 3 ime, 5 lr, 6 ajda, 7 Vardar, 11 loterija, 15 alt, 16 aparat, 17 Karadžić, 18 Ana, 19 kakao, 22 Kr., 24 krak, 26 abeceda, 27 kolo, 29 ar, 31 sv., 32 Kropa, 33 advent, 34 da, 35 Irska, 38 glava, 39 leto, 43 Orel, 48 tara, 52 ja.

Vodoravno: 1 Triglav, 8 Rim, 9 rja, 10 Abel, 12 dar, 13 vi, 14 obad, 15 ata, 17 klepar, 19 katran, 21 Irak, 23 kanja, 24 kad, 28 roža, 30 bas, 32 kadijo, 37 orgle, 42 kor, 44 leca, 46 rov, 47 sto, 49 rd, 50 Atene, 51 pečka, 52 jež, 53 voda, 54 dan, 55 ara, 57 aleja, 59 ti.

Teža posušene moške lobanje je 730 gramov, ženske pa 550 gramov.

Od 1.—13. septembra

LJUBLJANSKI VELESOJEM

50% popust na železnici, parobrodih, avijonih.

Na odhodni železniški postaji kupite rumeno legitimacijo za Din 2.—

Vsodržavna razstava »ZA NAS LES«

Živalski vrt. — Divjad v parku

VELIKA VRTNARSKA RAZSTAVA

Industrija, obrt, trgovina. Domače preproge. Fe- rutnina, knuci, golobi. — Elise itd.

TEKMOVANJE HARMONIKARJEV 13. SEPTEMBURA

KRASNO ZABAVISČE

Velikomestni varieté popoldne in zvečer

Vabimo Vas

Golša, nabrekel vrat

Je obolenje ščitne žleze, ki se mora pravo- časno zdraviti, ker se sicer delovanje tega važnega organa v svoji funkciji kot zaščita proti strupeni vse preneha, zaradi česar lahko nastopijo neprijetni, a čisto tudi nevarni pojavi. Zdravstvena znanost je dognala, da so soli, ki vsebujejo jod, pri raznih oblikah golše iz- redno učinkoviti. Številni bolniki so ngotovali z uporabo našega zelo preprostega

domačega zdraviljenja s piljem nagel, zadovoljiv, povsem neškodljiv vpliv na bolezen. Vsakdo, ki je bolan na golši, ima nabrekli vrat, otečene žleze, naj zahteva nato knjižico, ki jo vsakomur

popolnoma brezplačno poslije. Zadoštuje dopisnice. Pošto zbirašno mesto.

Erast Pasternack, Berlin S. O.

Michaelkirchplatz 13, Abl. P. 111.

Vsi si želimo konca nepovoljnega stanja na denarnem trgu in iz tega izvirajoče gospodarske krize! Priznanje, ki ga po celi državi uživa slovensko denarništvo temelji zlasti na vzorni urejenosti naših hranilnic, na gospodarnosti in vztrajnosti slovenskih hranilcev, ki so svoje denarne zavode dvignili do takega ugleda in pri- pomogli domovini do blagostanja!

Pomagajmo si sami!

Vlagajte svoje prihranke, vir blagostanja, v domači največji denarni zavod, to je

Mestna hranilnica ljubljanska
v Ljubljani.

»Domoljub« stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. — Izhaja vsako sredo. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«. Tel. 25-49. Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnino, inserate in reklamacije sprejema uprava »Domoljuba«. Telefon 29-92. Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Košiček. — Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čed.